

Vasárnapi idő. Élénk szél, változó felhőzet. Egyes helyeken még záporos és záporoszerű havazás, Havaseső. A magasabb hegyeken havazás. A hőmérséklet alig változik.

Ára 12 fillér

MAGYAR LAPOK

BUDAPEST

X. évfolyam, 44 (2611) sz. Szombat

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 február 22

Szellemi javak cseréje

Magyarország kulturális egyezményt kötött Bulgáriával. Ez az egyezmény két testvérnép évezredet meghaladó közös, gyakran azonos múltjában találja meg legfőbb bázisát. Büszke, nagymultú nép mind a magyar, mind a bolgár. „Keleten nőtt tűrszöke fánknak” s bőséges adat igazolja, hogy a messze történelmi múltban közös eredetre vezethetjük vissza életünket. A legrégebb magyar kutfők párhuzamosan említik a magyarok és bolgárok életét. Mindezt azért hozzuk fel, hogy rámutassunk a legrégebb idők emlékeire is, hogy annál szembetűnőbb legyen az elmúlt évszázadok kapcsolata. A magyar-bolgár viszonylatban semmi sem igazolja jobban a két nép nagy vitalitását, mint az, hogy mind a magyar, mind a bolgár mai napig is fontos tényezője az európai népek életének s fegyvereink mind a mai napig megbecsült értéket jelentenek. De a most lefolyt szőfiai esemény, a magyar-bolgár kulturális egyezmény megkötése, nem a háborúk harci fegyvereinek jegyében jött létre, hanem a béke szellemének szolgálatára. Nemcsak szorosán vett mai rendkívüli időkben keresendő annak oka, hogy mi a bolgárokkal kulturális egyezményre léptünk. Már a háborút megelőző időkben megindult az ilyenirányú munka, aminek beteljeszése lett az, hogy Hóman Bálint kultuszminiszter, Filov bolgár miniszterelnökkel aláírta azt az egyezményt, amelyik lehetővé teszi a szellemi javak kölcsönös cseréjét. Hiszünk abban, hogy ez a kulturális egyezmény értékben magasan kiemelkedik a más, hasonló egyezmények közül. Ha megvizsgáljuk a két szerződés fél viszonyait, nyilvánvalóan kitűnik, hogy egészségesebb alapon két nép még nem kötött egymással hasonló egyezményt. Magyarország is, miként Bulgária mezőgazdaságából él. Mind a két nemzet népe erős paraszti réteg bázisán fejlődik s mezőgazdasági vonatkozásban számtalan esetben tanultunk egymástól. Mi büszkék vagyunk arra, hogy a bolgár ifjúság egyre nagyobb számban keresi fel a magyar egyetemeket, szakintézményeinket s a fejlett magyar kultúra által, főként a mezőgazdaság terén, az egész bolgár népre nézve, hasznos ismeretek birtokába jutnak nálunk. A most megkötött kulturális egyezmény még szorosabbra fűzi a szellemi javak cseréjét, mert azt intézményesen biztosítja. Az a két pohárköszöntő, ami az egyezmény megkötése után elhangzott, bizonyítja a két ország között fennálló szívvelyes baráti kapcsolatokat. Ezek a kapcsolatok — miként azt Filov bolgár miniszterelnök is hangsúlyozta — visszanyútnak a két nép történelmi életének kezdetébe. Veretes bizonyítékot kapott a legutóbbi nagy világháborúban és az azt követő

Világosság derül Eden rejtelmes afrikai utazására

Eden Málta fővárosában is több órát időzött és beszédet mondott a haditengerészekhez

Zürichből jelentik: Eden és Dill tábornok vezérkari főnök rejtelmes afrikai utazására kezd világossá derülni. Kairói útjukat Málta szigetén megszakították és több órát időztek La Valettában, Málta fővárosában. Összefüggésbe hozzák a látogatást azal a ténnyel, hogy Málta az utóbbi hetekben hatvanöt légitámadást élt át, amelyek közül kettő, tegnap folyt le.

Rómában úgy tudják, hogy La Valett hadikikötője a támadások során csaknem teljesen hasznavehetetlenné vált.

Ilyen megvilágításban érdekes, hogy Eden rövid máltai tartózkodása alatt beszédet is mondott a máltai haditengerészek előtt, köszönetet mondva eddigi kitartásukért. Figyelmeztette őket, hogy bármilyen nehéz harcokban tartssanak ki.

Kairóban Wavel tábornokkal és vezérkarával tanácskoztak. Ugy tudják, hogy Catreux volt indokínai kormányzó jelenleg a Wavel hadseregbe beosztott francia csapatok parancsnoka is résztvevett a tanácskozásokban. Eden állítólag több napig marad Kairóban, Dill vezérkari főnök azonban hétfőn Cyrenaikába utazik. A világsajtó ma csaknem egyértelműen annak a véleménynek ad kifejezést, hogy a kairói tanácskozások, részben az afrikai háború folytatásának, részben annak szólnak, hogy milyen arányú további támogatást adhat Anglia Görögországnak.

Eden katonai tárgyalásokat folytat Egyiptomban.

Kairóból jelenti a Reuter: Eden, angol külügyminiszter pénteken egész nap katonai természetű megbeszéléseket folytatott Kairóban.

Allamoknak a háborúba való beavatkozása ellen. A Fehér Házban ilyen értelemben emlékiratot nyújtottak át.

Görögország repülőgépeket kér Amerikától.

Newyorkból jelenti a Reuter: Az Associated Press washingtoni jelentése szerint Görögország támogatásul mindenekelőtt repülőgépeket kért az Egyesült Államoktól.

Amerika nem segítheti Görögországot.

Washingtonból jelentik: Az NST jelentése szerint Welles külügyi államtitkár sajtóértekezleten megerősítette azt a hírt, hogy a görög kormány ismét Washingtonhoz fordult hadianyagért. Welles sejtette, hogy bármennyire szívesen segítene, Görögország tényleges megsegítésének lehetősége csekély, mert egyrészt az angol kormány elsőbbséget élvez a hadiszállítmányokban, másrészt Washington a távolkeleti válság kiéleződése miatt minden nélkülözhető hadianyagot a csendesóceáni kikötőbe küld.

A balkáni béke alapköve a török-bolgár meggyezés.

Belgrádból jelentik: A balkáni helyzet kiéleződésével kapcsolatban pénteken este a török külügyminisztérium egyik tisztviselője újabb nyilatkozatot adott, amely szerint Törökország a Balkán békéjét akarja. A török-bolgár megemlékezési szerződés ennek az egyik alapköve.

Anglia és Amerika okoznak zajtást a Csendes-óceánon

Japán közvetítőszeret vállalt Sziám és Indokina között

Sanghaiból jelenti a Stefani: A japán haderő szöcsöve a nemzetközi sajtó képviselői előtt hangsúlyozta, hogy Japán békét akar és Anglia, valamint Amerika zavarja meg Kelet jelenlegi helyzetét.

Míg a Csendes-tenger amerikai partján háborúról beszélnek, a japán parton csak békéről van szó. Mialatt mások háborús készülődést folytatnak, Japán békés magatartása kitűnik abból, hogy közvetítő szerepet vállalt Sziám és Indokina között.

Amerika 200 repülőgépet küldött Singaporéba.

Belgrádból jelentik: A Politika jelenti New Yorkból. Azt a kétszáz repülőgépet, amelyet Angliának szállítottak, Singaporéba küldték.

Új amerikai árukiviteli tilalom a Japán hadianyagszállítás ellen.

New Yorkból jelenti a NTL: A New York Herald Tribune Washingtonból jelenti, hogy Rooseveltnak a leg-

közlebb minden további árukivitel engedélyhez köt. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy minden hadianyag esetleges elszállítását megakadályozza.

Békeszervezetek tüntetése a Fehér Ház előtt.

Washingtonból jelenti a NTL: Hat békeszervezet pénteken a Fehér Ház előtt tüntetést rendezett az Egyesült

Japán cáfolja a békeközvetítéséről elterjedt híreket

Ellenőrizhetetlen hírek japán kívánságokról a Thaiföldet és Indokínát illetően

Tokióból jelentik: (NTI) Matsuoka külügyminiszter újságírók előtt kijelentette, hogy nem intézett külön üzenetet Edenhez, amelyben békeközvetítést ajánlott volna fel, hanem csupán arról volt szó, hogy a közvélemény alapján szabadon állást foglalt általános értelemben Francia-Indokina és Thaiföld kérdéseiben. Bár ezzel kapcsolatban Japán nézeteit is érintette, a világbékéről semmi olyan kijelentést nem tett, amely az európai háborúban való békeközvetítési célnak lehet nevezni.

esztendőkből. De a barátság bizonyítóka főként ez a létrejött kulturális egyezmény, amelyet Magyarország és Bulgária ily nehéz és sorsdöntő időkben írtak alá. Beigazolódnak ezzel az is, hogy Magyarország és Bulgária tö-

rekvéseiknek súlypontját a békés együttműködés területére helyezik. Ezzel hozzájárultak nemcsak a szorosán vett két ország békéjének és baráti viszonyának fenntartásához, de csatlakoztak az európai új rendhez is.

A magyar nemzet őszinte örömmel és mély baráti érzéssel veszi tudomásul a bolgár néppel megkötött egyezményt s őszintén örül, hogy Bulgáriával évezredes baráti szálai ismét erősödtek.

Angol gépek támogatásával francia-indokinai csapatok megszegték a fegyverszüneti egyezményt Thaiföldet el kell hagyni az angoloknak

Londonból jelentik: (Reuter) Hivatalos helyen nem erősítik meg azokat a sajtóhíreket, amelyek szerint Japán nagypontosságú kívánságokkal lépett volna fel Thaifölddel és Indokínával szemben.

Tokióból jelentik: (NTI) A Domei Iroda bangkoki jelentése szerint francia-indokinai csapatok csütörtök reggel figyelmen kívül hagyva a Thaifölddel kötött fegyverszüneti egyez-

ményt, bizonyos ponton tüzeltek a thaiföld keleti részén álló csapatokra. A támadást, hír szerint, angol gépek támogatták.

Tokióból jelentik: (Reuter) A thaiföldi angol egyesület elhatározta, hogy valamennyi angolnak két hónapon belül el kell hagyni Thaiföldet, kivéve azokat, akiket külön feladatokkal bízta meg.

Az abesszin törzsfőnökök guerilla-harcra is készek, csak a négus vissza ne térjen

Belgrádból jelentik: A Politika római jelentése szerint, több abesszin törzsfőnök felajánlotta szolgálatait az olasz parancsnokságnak. Rasz Bejan törzsfőnök közölte, hogy hajlandó guerillaháborúra az angolok ellen, mert sem ő, sem népe nem kívánja Haile Szelasszie visszatérését.

Klisszuránál az olaszok.

Rómából jelentik a Stefani: A XI. hadtest szárazföldi fegyvernemének

tevékenységét hathatósan támogatják a légi alakulatok. A klisszurai övezetben az olasz vadászalakulatok pénteken délben tíz ellenséges gépet lőttek le.

Olaszország ezerkétszáz vagon rizst szállított Jugoszláviának.

Belgrádból jelentik: Olaszország eddig 1200 vagon rizst szállított Jugoszláviának. Most van folyamatban további 600 vagon szállítása.

Allandóan bombáznak Anglia különböző pontjain a nagyhatósugarú német gépek

Berlinből jelentik a NTI: Pénteken nagyhatósugarú repülőgépeink Skóciától 700 kilométernyire megtámadtak egy ellenséges hajókaravánt. Egy 5000 és egy 3000 tonnás gőzöst eredményesen bombáztak. A támadás körülményeinek részletei még nem ismertek.

Berlinből jelentik: Február 22-én a Német Távírtai Irodával közölték, hogy a német légierő harcikötelékei újból támadásra szálltak fel Swansea és a bristoli csatorna bejáratánál. Néhány bombázó hatalmas tüzeket figyelt meg. A tüzek fénye még a dél-angliai partokról is látszott. Az angol léghátró tevékenység ismét gyöngye volt.

Német hivatalos jelentés

Berlinből jelentik: (NTI) A véderő főparancsnokság jelentik:

Német tengeri haderők az Indiai óceánon elsüllyesztették a 7175 tonnás Canadian Cruiser felfegyverzett kereskedelmi gőzöst. A hajóra megtévesztésül az Egyesült Államok lobogóját tűzték ki és falára amerikai jelvényeket festettek. Egy tengeralattjáró első-

lyesztett egy 4350 tonnás kereskedelmi hajót. Harcirepülőgépek Anglia keleti és nyugati partján pénteken angol kereskedelmi hajókat támadtak. Egy 4000 tonnás gőzöst elsüllyesztettek. Két nagy tartályhajót, több más hajót is súlyosan megrongáltak. Február 22-re virradó éjjel hatatosan bombázták Swansea kikötő berendezéseit. Anglia nyugati partján két kikötőben aknákat raktunk le. A Földközi tengeren a német térben a német légierő sikeresen támadta Benghazit rakpartját. Berka kikötőjét és Benghazitól délre, ellenséges csapatösszevonásokat. Az ellenség az elmúlt éjjel Észak- és Nyugat-Németországban néhány helyen robbanó és gyújtóbombákat dobott le. Csúpan egy paraszthírtököt szállítottak el. Tengerészeti tüzérségünk a német öbölben lelőtt egy angol repülőgépet.

Olasz hivatalos jelentés

Valahol Olaszországban. Az olasz főhadiszállás 260 közleménye: A görög harcra nem történt fontosabb esemény. Repülőink eredményesen bombázták az egyik ellenséges támaszpontot. Észak-Afrikában Dzsarabubnál tüzérségi és járőrtevékenység volt. Az Égei-tengeren repülőink megtámadtak egy ellenséges gőzhajót. Eredményesen bombáztuk Mitilene-sziget görög katonai berendezéseit. Kelet-Afrikában Cherrennél kölcsönös tüzérségi tűz volt. Szudánban egy ellenséges hadoszlopot, amely megkísérelte, hogy állásainkat megközelítse, ellenállással visszavertük és súlyos veszteséget okoztunk nekik. A Dzsuba alsó folyásánál az ellenség továbbra is erős nyomást fejt ki. Csapatunk szívósan ellenállnak. Az an-

**HATÁSOS
REKLAM
BETŰK ?**

330
SZÁMÚ

TECHNIKA
TOLLAL

SCHULER JÓZSEF RT.

gol légierő támadta Massau-at és Tiradau-at, jelentőkenyebb kárt nem okoztak.

Az angol jelentés is beismeri a német légi- támadások pusztításait

Londonból jelentik a Reuter: A légügyi minisztérium közli: Szombatra virradó éjjel első felében ellenséges repülőgépek támadást intéztek egy dél-walesi város ellen. A mintegy három és félóra hosszútartó támadás során nagyerejű robbanó- és gyújtóbombákat dobtak le. Több helyen tűz keletkezett. Több lakó- és üzletház megrongálódott. Néhány ember életét veszítette. Többen megsebesültek. Az éjszaka folyamán az ellenség rövid ideig Kelet-Anglia felett is tevékenységet fejtettek ki. Néhány helyen így a londoni körzetben is bombákat dobtak le. Nagyobb kár nem keletkezett és az áldozatok száma is kevés.

Amerika 3537 repülőgépet 312 millió dollár értékben szállított külföldre.

Washingtonból jelentik a Reuter: A kereskedelmi minisztérium pénteken közölte, hogy a múlt évben 3537 repülőgépet és 4986 repülőmotort szállítottak külföldre összesen 312 millió dollár értékben, a brit birodalomba és máshova. Ebből az összegből Nagy-Britanniának 135 millió dollár, Kanadára 34 millió, Ausztráliára 16 millió dollár, Dél-Afrikára 4 millió dollár, Franciaországra 75 millió dollár, Kínára 11 millió dollár, Holland-Indiára 6 millió dollár és Görögországra 2 millió dollár értékű repülőgép- és motorszállítmány jutott.

Okvetlenül szerezzé meg könyvtára számára a napjainkban élt cirakuszlovárnóból misztéria apácává lett

Beáta nővér

életrajzát.

Mozifilmnél érdekesebb esemény halmazt tár olvasója elé ez a bámulatos életrajz. Hősies bátorsággal mindenkiten csodálatos apostoli lelkiületével pedig az olvasóban lelki mekkát idézt fel!

Ara 340 Pengő

Ausztrália korlátozza bevitelét Az ausztráliaiak is megtanulják a lemondást

New Yorkból jelentik a NTI: A New York Times jelentése szerint az ausztráliai kormány kénytelen a bevitelt az eddiginél is erősebben korlátozni. A kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy az ausztráliai lakosságnak sok árurol le kell mondani. Ausztráliába sem dohányt, sem fát, sem gyapotot nem vihetnek be, ezenkívül a legközelebbi hónapokban a teafogyasztást is a lehető legkisebb méretekre kell lezorítani.

Ausztráliának hadiszempontról fontos szállításokra kell felhasználni hajóterét. A devizát pedig hadianyagok vásárlására kell megtakarítani.

A tanítóbal műsora

A nagyváradi és biharmegyei magyar tanítók által a Főosztású Asszony „Erdélyért” akciója és a tanítóárvaik javára 1941 február 24-én rendezett estélyének műsora a következő:

1. Himnusz, előadja a Kálmán ének-vezényel Kiss Béla ref. igazgató tanító.
2. Megnyitó. tartja dr. Martsa Dénes t. ú. tanácsos, kir. tanfelügyelő.
3. Huber K. Fohász, előadja a Kálmán ének és zenekar.
4. Humoros felolvasást tart Szabó Károly állami tanító.
5. András: Jelige, Négy eredeti magyar dal férfikarra; előadja a nagyváradi Magyar Dalkör. Vezényel András Ede országos karnagy.
6. Saját verseiből felolvas Ambaruz Géza evang. ig. tanító.
7. Magyar nótákat énekel, zenekar kísérettel: Szabó Zoltán.
8. Szózat, előadja a nagyváradi Magyar Dalkör.

Fővédnökök: dr. Cziffra Kálmán főispán, dr. Hlatky Endre főispán, vitéz dr. Nadányi János alispán, dr. Soós István polgármester. Elnök: dr. Martsa Dénes tanügyi tanácsos, kir. tanfelügyelő.

Nagyvárad és Vidéke Ipartestület
2979—1941. szám.

Felhívás iparostársainhoz!

Mindnyájan tudjuk, hogy az ipartestületeket visszahelyezték a régi jogaikba. Az iparügyi miniszter ur rendelkezésével kinevezett vezetőség ünnepélyes beiktatása vasárnap, folyó hó 23-án délelőtt 11 órakor lesz megtartva a városháza közgyűlési termében. A beiktatási ünnepély után pedig közös ebéd lesz a Katolikus Kör éttermében. Annak öröme, hogy ismét szabad magyarok lettünk, hogy a kormány gondoskodása felénk, iparosok felé is intenzíven nyilvánul meg, illő hogy minden iparos jelenjen meg és vegye ki részét egy a diszközgyűlésen, mind a közebeden!

Ünnepélyünknek fényt fog adni az hogy dr. Varga József miniszter ur is képviselteti magát és az összes város és megyei hatóságok is jelen lesznek. Ne maradjon el közülünk senki sem.

Hazafias üdvözléssel

Darabont Gyula, alelnök

Pontos időjelzés!

Rákóczi-ut 8, Nagyvárad
(Széchenyivel szemben)

Használt ékszereket magas árban vesznek, vagy becserélik. — Javítások a legnagyobb gondossággal készülnek.

Szíves pártfogást kér:

Tarján Gábor

szakképzett óras és ékszerész

Alapítva: 1912.

A német légi erő és a tengeralattjárók felkészültek az Anglia elleni halálos csapásra

Tíz napon belül óriási események történhetnek — egy amerikai szenátor szerint

Berlinből jelentik (NTI): A *Dienst aus Deutschland* című lap „Berlin haditervei” címmel érdekes cikket közöl. A cikk szerint február első 20 napjában a hadijelentések 296.000 tonna ellenséges hajótér megsemmisítéséről számolnak be. Figyelemre méltó, hogy a tengeralattjárók ebből a mennyiségből csak 78.500 tonnát süllyesztettek el. Ez a szám azért olyan kicsiny, mert a tengeralattjáró flotta nagyrészt a Hitler által bejelentett támadás előkészületei foglalják le. A cikk a háború további fejleményeit a következőkben látja:

1. Berlinben meg vannak győződve arról, hogy egy erősebb ütemű tengeralattjáró háború a légi-erő és a hadi tengerészet támadásával egybekötve, lehetővé teszi a halálos csapást Anglia felett.
2. Nagy eredményt várnak az Anglia feletti légítámadásoktól, amely a hadfelszerelési ipar, katonai állások és útvonalak ellen irányul.
3. Németország alkalmas időben megkísérli a Földközi-tenger ügyének döntő megoldását és mindent kihasznál ennek érdekében. Berlinben erre nézve annyiféle támadási lehetőséget látnak, hogy Angliának nehéz lesz megkülönböztetni a színtelt hadműveleteket a valódiaktól.

Németország rendkívüli akció előtt áll.

Budapest, a Mai Nap írja: Belgrádból jelentik: A Politika washingtoni jelentése szerint, a szenátus külpolitikai bizottságának elnöke, George szenátor nyilatkozott a sajtónak. Meggyőződése szerint Németország rendkívül gyors akcióba fog kezdeni a legközelebbi időben.

Tíz napon belül óriási események történnek, éppen ezért tartja fontosnak, hogy az amerikai segítséget Anglia minél hamarabb megkapja.

Spanyolország elfogadta Németország segítségnyújtását.

Belgrádból jelentik: A Politika mádridi jelentése szerint Sumer spanyol külügyminiszter elfogadta a német kormány segítségnyújtását. Már öt női segédszolgálat, továbbá kórház-építő és utászcsapatok, motorizált tábori konyhák indultak útnak Spanyolországba.

Dél-Wales a német repülőök tüzeiben.

Londonból jelenti a Reuter: A légügyi minisztérium közli: Szombatra virradó éjjel első felében ellenséges repülőök támadást intéztek egy dél-walesi város ellen. A mintegy három

és félóra hosszal tartó támadás során nagyerejű robbanó- és gyújtóbombákat dobtak le. Több helyen tűz keletkezett. Több lakó- és üzletház megromlott. Néhány ember életét veszítette. Többen megsebesültek. Az

éjszaka folyamán az ellenség rövid ideig Kelet-Anglia felett is tevékenységet fejtettek ki. Néhány helyen így a londoni körzetben is bombákat dobtak le. Nagyobb kár nem keletkezett és az áldozatok száma is kevés.

Amerikában egyre szélesebb körben terjed az Anglia megsegítése elleni hangulat

Amerika közbenjárását kéri Anglia ir kikötők tamaspontokul való atengedésére

Washingtonból jelenti a NTI: A szenátus pénteki vitájában Bulow demokráta párti szenátor volt az utolsó szónok, aki szembe helyezkedett az Anglia megsegítéséről szóló törvényjavaslattal.

Csikágóból jelenti a NTI: A közép-s nyugati kongresszusának tagjaihoz a legutóbbi hetekben ezerszámra érkeztek levelek a választókerületekből és ezek a levelek nyolcszoros többséggel az Anglia megsegítéséről szóló törvényjavaslat elvetését követelték.

Newyorkból jelenti a NTI: Az Associated Press jelentése szerint beavatott angol lényezők szerint az angol kormány arra akarja rávenni az Egyesült Államok és Kanada kormányát, hogy tegyen kezdeményező lépést az ir kormánytól annak érdekében, hogy Irorszag engedje át kikötőit Angliának haditámaszpontokul. Bár De Valera ismételt hangszólta, hogy Irorszag minden körülmények között meg akarja őrizni semlegeségét, Londonban arra az álláspontra helyezkednek, hogy az ir kikötők használatára Angliának szüksége van a német légítámadások kivédése céljából.

Churchill szemlét tartott a dél-angliai tengerparton.

Londonból jelenti a Reuter: Churchill miniszterelnök magasrangú tisztviselőivel pénteken megsemmisítette a dél-angliai tengerpartokon folytatott munkálatokat. A szemle két és félórát tartott.

A tengely győzelmének bizonyossága matematikai alapokon nyugszik

A háború nem a másodrangú arcvonalakon fog eldőlni. — Olasz fellegás a helyzetről

Rómából jelenti: A Stefani Iroda diplomáciai szerkesztője írja, hogy a vezető olasz körök higgadtan ítélik meg az általános helyzetet és a következőkben foglalják össze a háború általános képét:

1. A tengely győzelmének bizonyossága matematikai alapokon nyugszik, tekintettel minden segítségre amit kaphat, Anglia legyőzése bizonyos.
2. Az olasz-német együttműködés két párhuzamos forradalom összefogása, megingathatatlan.
3. Olaszország belső arcvonala igen szilárd. Az afrikai eseményeket az olaszok józanul epizódnak ítélik meg.
4. Olaszországot büszkeséggel tölti el az a tudat, hogy haderejével most Brit Birodalom legerősebb nyomását tartja fel, amely kemény próbára teszi ugyan Olaszországot, de egyre erősebben állja meg a helyét.
5. Afrikában Olaszország mérhetetlen erővel meg fog birkózni nagy feladataival és elmegy egészen a legvégső következésig, azzal a megrendíthetetlen akarattal, hogy a legsúlyosabb csapást mérí, azzal a bizonyossággal, hogy a háború nem a másodrangú arcvonalakon fog eldőlni, hanem a fő arcvonalakon, ahol Anglia megmáshatatlan ítéle folytán veszteségre van kárthatva.

6. Európában már felébredt az angolellenes öntudat és ez az öntudat arra törekszik, hogy megnyerje magának az egész világot.

Franciaország meg nem szállt részéből eltűnt a gyapjú és a bőr.

Belgrádból jelentik: A Politika marsillei jelentése szerint a megsemmisült Franciaország területén úgyszólván teljesen eltűnt a gyapjú és a bőr. A facipők előállítására teljes erővel folyik Szakkörök azt tanácsolják, hogy szedjék ki a matracból a gyapjút, mert abból szövetet tudnak előállítani. A régi fekete és barna cipőket szétszedik és abból új cipőt állítanak elő.

Frenczel Sándor

Üveg- és üvegcsiszoló

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerekezés

Melegágyrámák és üvegek

Nagyvarad, Szt. Janos u. 44-48.

Telefon: 19-13

MINDIG JÓ
HA KÉZNÉL VAN

ASPIRIN
TABLETTA

Tromsöben „Német Északarkhi Ujság” jelenik meg

A „Deutsche Zeitung in Norwegen” (Norvégiai Német Ujság) melléklapjaként Tromsöben Norvégiának az Északisakkörön belül lévő része számára „Német Sarki Ujság” néven új német újság jelenik meg. Az új újság elsősorban azzal a feladattal létesült, hogy az Észak-Norvégiában állomásozó német katonákat friss hazai hírekkel lássa el.

A M. Kir. Kereskedelmi hivatal közleményei

Kereskedők figyelmébe:

A m. kir. Kereskedelmi Hivatal Ki. rendeltsége felhívja mindazok figyelmét, akiknek a zár alá vett cikkekre bejelentési kötelezettségük keletkezett, a Budapesti Közlöny az 1941. évi 15-1 számában megjelent a m. kir. iparügyi miniszteriumi 2000—1941. sz. rendeletre. A rendelet értelmében, akiknek a zár alá vett valamely cikkre vonatkozóan bejelentési kötelezettsége keletkezett, ez a kötelezés fennmarad, tehát a következő hónapokban is bejelentést kell tennie mindaddig, amíg az illető cikkből készlete van, tekintet nélkül arra, hogy a készlet a megjelölt mennyiséget eléri-e vagy sem.

Akiknek pedig a jelen rendelet mellékleteiben említett és zár alá nem vett valamely anyagra (cikkre) vonatkozóan keletkezett bejelentési kötelezettsége, bejelentést kell tennie arra a hónapra vonatkozóan is, amelynek utolsó napján készlete első ízben nem éri el a mellékletben meghatározott mennyiséget. A bejelentést a bejelentőlapokon két példányban (teher és piros) kell megtenni. A bejelentőlapokat a m. kir. Kereskedelmi Hivatalnak Budapest, V. ker. Széchenyi rakpart 6, IX-3. csoport címére választóritékkal ellátva olyképp kell beküldeni, hogy a hónap utolsó napján meglevő készlet a következő hónap 7. napjának déli 12 órájáig a bejelentő hivatalnál legyen.

A bejelentő lapok a m. kir. Kereskedelmi Hivatal kirendeltségeinél igényelhetők. A bejelentés elmulasztása a 990—1939. M. E. sz. rendelet 7. paragrafusában büntetést von maga után.

**Órája pontos lesz,
ha ékszert, órát
Gyengénél vesz**
Aranyat magas napi áron veszek
Rákóczi-ut 19.

Ünnepeljünk!

Nagyvárad és Vidéke iparosainak nagy ünnepe van ma. A mai napon iktatják be a régi jogaiba visszahelyezett Ipartestületet.

Hosszu 22 esztendő kellett átszenvednünk. A magyar kisiparosság értékes magyarsága állandó és kellemetlen teherfételt jelentett Románia mindenkor vezetőinek. Az intézkedések a rindeletek légiói tették kísérletet arra, hogy a magyar iparosok utolsó fellegvára, az Ipartestületek ne szolgálhassák az „örök magyar gondolatot”. Román hivatalnokai kart, teljesen román eljárással, román hivatalos nyelvet, román elnökséget erőltetett az iparosokra.

Elhangzottak a román elnökök román beszédei, román volt a hivatalos nyelv, jöttek és mentek a hatósági páncsok, mindennel próbálkoztak, de nem használt semmit! Mi magyar iparosok, magyarok maradtunk! Nem voltunk tudomást, mert nem tudtunk és nem is akartunk tudomást venni arról, hogy körülöttünk megváltozott a világ.

Az erőszakosan uralkodót lejjebb látuk magunknál, alacsony, korrupciós rendszerüket elítéltük, magunkba zárkoztunk és vártunk. Nemcsak okunk volt a reménykedésre, de egy beisó hang, a magyarság multja, soha ki nem haló reménykedése és az elbizakodott zsarnokság, elnyomó viselkedése tápot adott a felszabadulás hívének.

Volt még egy igen nagy szerencsénk, élünkön állott, csaknem két évtizeden át, mint testületi elnök. Mókus Sándor. Ez az izig-vérig magyar ember, diplomatákat megszegyentítő diplomata, éles előrelátással, nagy tapintattal, vaskövetkezéssel és igazi szakértelemmel kormányozta a nagyváradi Ipartestület nagy viharba került hajóját.

És miután így tudott parizsonni az erdélyi kisiparosság, köztük mi is, mert nem hódolt be, eam is asszimilálódott, ezért következett be 1936-ban az összes ipartestületek feloszlatása. Elvesztettük otthonunkat, nehezen gyűjtött vagyonunkat! Elvesztettük az egész egységben rejülő erőt! Az államhatalom feldarabolta szépen kiépített szervezetünket, mely részekre lomlott és akció képtelen lett. Sokat lehetne erről beszélni, ami ezután következett, de sem időnk, sem terünk most nincs. Hagyjuk is ezt a sötét kort!

Iparos Testvéreink! Ezért van nekünk nagy ünnepünk, mert az elnyomás korszaka lejárt, megszűnt! Ugy érezzük magunkat, mint az, aki hosszú fogság után szabaddá lesz és kilép a fogház kapuján.

Kint vagyunk ismét a nyüzsgő életben. Nem akarjuk elhinni, hogy újra emberek vagyunk, hogy jogunk van. Nem akarjuk hinni, hogy a mai állam, megye és város vezetők törődnek velünk, sorsunkon segíteni akarnak.

Mintha álmodnánk, mikor bárhova megyünk, édes anyanyelvünkön szólnak hozzánk, figyelmesen in-ézik dolgainkat és barátaink a vezetőink.

Nem olyan egyszerű dolog az, amit ma végez dr. Varga József Iparügyi miniszter ur képviselője közöttünk! Ez azt jelenti, hogy országépítő vitéz nagybányai Horváth Miklós őfőnagyméltósága törvényei alá juttottunk, mely törvények hatványozva hozzák vissza a régi, boldog, biztos házison nyugó, becsületos, tekintélyt jelentő iparos életet. Ez azt jelenti, hogy nem csak adófizetési joggal bírnak, hanem felemelhetjük szavainkat minden helyen és eredménnyel. Azt jelenti a mai

Hóman Bálint közoktatásügyi miniszter Belgrádban

Pál kormányzóherceg is kihallgatáson fogadta

Szófiából jelentik (MTI): Hóman Bálint kultuszminiszter a kíséretéhez tartozó személyekkel ma délután kettő órakor visszaindult Magyarországra felé.

Belgrádból jelenti a Magyar Távirati Iroda: Hóman Bálint közoktatásügyi miniszter pénteken este Szófiából jövet, Belgrádba érkezett, ahol kétnapos, hivatalos, udvariassági látogatást tesz. A miniszter vonata este

9 óra 19 perckor futott be a belgrádi állomásra, ahol ünnepélyesen fogadták. A minisztert Crek jugoszláv kultuszminiszter üdvözölte. Az üdvözlés után Hóman miniszter a Majestic szállóbeli lakására ment. Belgrádi tartózkodása során Pál kormányzóherceg is kihallgatáson fogadja. Hóman Bálint miniszter illetékes jogszláv tényezővel megbeszéléseket folytat a jugoszláv-magyar kulturális kapcsolatok kimélyítéséről is.

Hóman Bálint megkoszorúzza Belgrádban a hősök emlékművét

Belgrádból jelenti a MTI: Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délelőtt 9 óra harminc perckor leadta névjegyet Sztankovics és Perics királyi régenseknél, majd koszorút helyezett el a világháborúban elesett magyar hősök emlékművére. Azután meglátogatta Crek közoktatásügyi minisztert, a miniszterelnököket és Cincár-Markovics külügyminisztert. Délután megkoszorúzza az ismeretlen katona ava-

lai emlékművét és résztvevett az ünnepi ebéden, amelyet Crek közoktatásügyi miniszter ad tiszteletére.

A délután folyamán megtekintette még az Alexander iskolát, majd fogadja Crek közoktatásügyi miniszter látogatását. Este Crek közoktatásügyi miniszter a Szerb Király szállóban ünnepi vacsorát ad magyar kártarsa tiszteletére. A vacsorán pohárköszöntők hangzanak el.

Szerdán érkezik Budapestre a jugoszláv külügyminiszter

Csütörtökön cserélik ki a barátsági szerződés ratifikációs okmányait

Budapest, a MTI. jelenti: Cincár-Markovics Alexander jugoszláv külügyminiszter a jugoszláv külügyminisztérium főbb magasrangú tisztviselőjének kíséretében február 26-án érkezik Budapestre, hogy visszaadja gróf Csáky István elhunyt magyar

külügyminiszter látogatását. Február 27-én ünnepélyes keretek között kicserélik a magyar-jugoszláv barátsági szerződés ratifikációs okmányait. A jugoszláv külügyminiszter előrelátásban két napig tartózkodik Budapestben.

Pétain elnökletével összeült a francia kormányt átszervező bizottság

Rövidesen megtörténik a francia kormány végleges átalakítása

Budapest. Az Új Nemzedék írja: Zürichből jelentik: Vichy-i jelentés szerint Pétain marsall elnöklésével a francia miniszterek tanácskozására ültek össze. A kormány átszervezését készítik elő. Darlan vezetőszerepe továbbra is megmarad. Laval visszatéréséről nem esett szó. Bouthillier pénzügyi államtitkár gazdasági diktátori megbízatást kap. Már most is vezetője több minisztériumnak.

Kétórás megbeszélés Pétain és Darlan között.

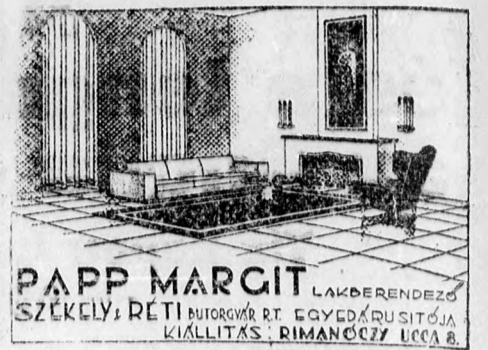
Belgrádból jelentik: A Politika vichy-i jelentése szerint Párizsból visszatérve Darlan több mint kétórás

megbeszélést folytatott Pétainnal. A megbeszélésen megállapítást nyert, hogy Laval ragaszkodik eddigi elveihez. Darlan megkísérelte, hogy Abetz német nagykövet útján közvetlen összeköttetést teremtsen a német birodalmi kormánnyal.

ünnepe, hogy visszakaptuk azt a törvényes szervezetet, kibővített jogkörrel, ahol a magyar törvények támogatása mellett, fejleszthetjük iparunkat, védhetjük érdekeinket nyugodtan dolgozhatunk, kielégíthetjük kulturigényeinket, stb.

Iparos társaink! Jelenjünk meg nagy

seregekben, szeretett Vendégeink előtt! Juttassuk kifejezésre nagy örömünket és igaz hálánkat a felszabadításért! Hadd vihessen el hálánkat a miniszter ur képviselője és beszélhesse el, hogy annak a Nagyváradnak a magyar iparostársadalma, amely hat hónap előtt még eltiport, elnyomott rab volt, ma

PAPP MARGIT LAJKERENDEZŐ SZÉKELY, RÉTI AUTORGÉP RT. EGYEDÁRUSITÓJA KIÁLLÍTÁS, RIMANÓCZY UCCA 8.

Bianu Cornel Maniu megbízásából Londonba utazott?

Bukarestből jelentik: Bianu Kornél, állítólag Maniu megbízásából Konstantin és Görögországon keresztül Londonba utazott.

A repülőképzősök mulatsága

Nagyvárad. Saját tud. Hangulatos és jóslíkerült „batyus mulatságot” rendezett pénteken este 7 órai kezdettel a 3. repülő ujonckiképző század legénysége.

Változatos és vidám műsor vezette be a táncestélyt. A műsor összeállítása Hoffmann Károly őrmester érdeme, de minden dicsőret megilleti a fiukat is, akik szívvel-lellekkel játszottak, énekeltek, táncoltak és mulattattak a Pajkosi-tánciskola nagyszerűt megtöltő közönséget.

A termet izlésesen feldíszítették. Az egyik oldalon egy „stuka” repülő bombázó kicsinyített mása volt kifüggesztve, köröskörül színes papírdíszítések és lámpionok telték hangulatosabbá a termet. A lámpionokba égőket vezettek be, a színpadon pedig egy alföldi falu díszelgett, közepén Nagymagyarország térképével.

Az előadás végén elénekelték a repülő indulót és a közönség együtt énekelte a dörék katonáikkal.

A mulatságon résztvevett Desseroffy Emil légiforgalmi főtiszt, a repülőtervezője, Bákesy Gergely hadnagy, századparancsnok, az ujonckiképző század teljes tisztikara és a korpaszólamantások.

Péter János szakaszvezető, aki egyébként ügyesen konferálta a műsort, engedélyt kért a tánc megkezdésére. Bákesy Gergely hadnagy, századparancsnok egy csinos kisleánnyal elsőnek állt a zenekar elé és a ropogós csárdás ütemére táncra perdült az egész terem.

Rövidesen nagyszerű hangulat keletkezett, amit csak fokozott a friss sör és nem utolsó sorban a fiatal lednyok által hozott izletes harapnivalók.

A 12 óras záróra velett véget a mulatságnak.

Szenzációs ujdonság!
Női-, férfi-, gyermek **cipők ruganyos fa-talpalása**
Nem kopog, szép, olcsó, tartós!
Cipők, relikülők, övek, kesztyűk és mindennemű bőrök festése.
Felvételi hely: **RAPID kelmefestő** Szent László-tér 5 és Szent János utca 42

szabad, él, dolgozni akar, telve jó reménységgel és minden erejével be akar állani az országépítő munkába, mig-nem az 1941-es határokig eljutunk.

Nagyvárad, 1941. február 23-án.
Magyar iparos üdvözlettel:
DARABONT GYULA,
ipartestületi alelnök.

AZ UJ BALKÁNI HELYZET

A tengely délkelet-európai lehetőségei a török-bolgár megegyezés után

Irta: Csiszár Béla

1.

Hitler és Ribbentrop diplomáciáját nem hiába nevezik a *diplomácia magasiskolájának*, Bismarck méltó utódjának, sőt sok tekintetben felülmúlójának is: a napokban létrehozott bolgár-török megegyezéssel ismét olyan diplomáciai mesterművet produkált, mint amilyen az 1939 augusztusában megkötött német-orosz megállapodás vagy a Japánnal kötött hármasszövetség volt. Ribbentrop Berlinben, Pápen Ankarában alkotja annak a zseniális gépezetnek a két pólusát, amelynek középpontjában Hitler áll s eredményeire bámulva figyel fel a világ.

Nem várt esemény volt ez a megegyezés s főként Londont érte meglepetésszerűen, ahol az első percekben felitalálattól sújtva tanácstalanul és riadtan kérdezte magát az állampolgár, hogy ugyan miért bízza el magát annyira a brit kormány az utóbbi időben s *miért tekintetti olyan leplezetlen örömmel a török-bolgár ellentétekről keltezt riasztó hírek nyomán Délkelet-Európára?* Az angol sajtó és rádió kínos magyarázatokba kezdett, hogy a kudarc nagyságát enyhítse s mentse a menthetőt, — de a tényen vajmi keveset változtatható. *Ez pedig abban foglalható össze, hogy Törökország elhárította magától a britek által rá kirótt szerepet és nem hajlandó Bulgária zsandrát játszani a tráciai határon.* Törökország lemondott arról, hogy mumust játszon a bolgár revíziós igényekkel szemben és egyfelől Görögország helyett ő harcoljon az égei-tengeri kijáró miatt, másfelől Anglia számára kikaparja a gesztenyét az izzó hamuból.

Mindeddig Törökország, úgy látszott, vállalja ezt a szerepet. Vagy csak azért viselkedett úgy, nehogy Nagybritánia túlságosan nagy elfordulást vehessen szemére? Azért vont össze csapatokat a trák határon, azért fenyegette meg sajtójában többször is Bulgáriát, hogy a britek szemében hű és lojális szövetségeseinek lássék továbbra is? *Titokban azonban már készült a helyzet világos felismerésére és eddigi politikájának felszámolására?* Mindezt majd csak a háború után tudjuk meg talán, addig el kell viselnünk, hogy minden ilyen kérdéssel a homályban tapogatózunk. Kétségtelen azonban, hogy a török külpolitika nagy változását mutatja a héten létrejött egyezmény, olyan változást, amely alapjában módosítja a balkáni helyzetet s a tengelyhatalmak számára egészen új távlatokat nyit az eddig meglehetősen kísértetiesen és ködbeborította balkáni lét-határon.

2.

Az egyezmény kihatásai balkáni vonatkozásban a következők: először is *eltávolítja a háború veszélyét a Balkánról*, ahol a görög-olasz háború nem tekintve az általános összeköttetés igen közelinek tetszett, különösen, ha számításba vesszük, hogy az egyes nagyhatalmaknak tulajdo-

nított szándéka mögött talán volt is némi igazság. *A németeknek kétségkívül érdekük a balkáni béke, hiszen ez a terület élelmiszer, már pedig az ember igyekszik megvédeni minden bajtól és kockázattól élelmiszer-raktárát. Érdekük az olaszoknak is, hiszen éppen azért mentek bele a görög háborúba, mert meg akarták akadályozni, hogy az angolok a görögök felhasználásával hátbatámadják Olaszországot.* Német érdek az is, hogy a birodalom békésen terjeszse ki befolyását és hatókörét a Földközi-tengerig s ne zavarja meg azt semmiféle ellenséges sakkhúzás. A görögök brit ösztönzésre vállalták a bajkeverő szerepét. *A törökök sokkal megfontoltabbak és realitásabbak voltak.* Noha Angliával és Franciaországgal kötött szerződésük értelmében már akkor be kellett volna avatkozni a háborúba, amikor az olaszok beavatkozásával ez a Földközi-tengerre, majd az olasz-görög háborúval a keleti medencére is kiterjedt, a törökök rugalmas és hajlékony paragrafus-magyarázatokkal értékék, hogy *kivülmaradhattak a viszályon.*

Csak egyre volt elkészülve mindenki, aki a sűrű török fogadkozást hallotta és a hadi előkészületeket látta: arra, hogy, ha Bulgáriában megjelennek a német csapatok vagy Bulgária cselekvőleg belép a háborúba és megtámadja a görögöket, Törökország mozgósít és közbelép. *Ép azért, mert ezt biztosra vette mindenki, kellett olyan nagy izgalmat — angol és angolbarát körökben pedig érthető riadalmat! — a szerződés aláírásának híre.*

Törökország a lépésével egyrészt *érdektelenséget* jelentett be Bulgáriával szemben, sőt minden balkáni eseménnyel és fejlődéssel szemben is! *Voltaképpen kivonult formailag is Európából!* Mert azzal, hogy minden, nem korlátozott esetre támadást kizáró megegyezést kötött, feladta a bulgáriai „védelmi övét”, európai

birtokát, ha lényegesen továbbra is védelmezi tráciai területeit. Barátságára lépése Bulgáriával azt is jelenti, hogy *nem emel kifogást a görögök terhére menő bolgár revízió ellen*, nem emel vétőt az ellen, hogy Bulgária — égei-tengeri területe visszaszerzésével egyidejűleg — nyugatról is körülölelje az európai Törökországot s megjelenjen katonai hatalmával a Dardanellák mentén, karöltve Németországgal.

3.

Anglia manőverei sorra kudarcot vallottak, pedig az angol diplomácia megkísérelte a lehetetlent is. Kapacitált, fenyegetett; Cchurchill rádióbeszédében ezért támadt olyan éles hangon Bulgáriára, az angol hírverés az utóbbi időben még azt is igyekezett elhitéteni a hiszékeny közvéleménynek, hogy a Szovjetunió védelmi szerződésre készül Törökországgal. *Moszkva ezt persze nyomban lecáfoltta s kijelentette, hogy nem is áll szándékában ilyen szerződés kötésére.* A brit törekvések jehát nem tudták megakadályozni, hogy Bulgária *kütrjön elszigeteltségéből*, amelybe a török fenyegetés sodorta, nem tudta megakadályozni, hogy német segítséggel ne készüljön revíziós igényei kielégítésére. *Bulgária szabad kezet kapott s ezzel bizonyára rövidesen élni is fog.*

De nem sikerült görög vonatkozásban sem a munka. *Görögország keleti oldala nyílt lett, Görögország egyedül maradt; a tengely ezen a vonalon is szabadkezet nyert.* A török-bolgár megegyezés közvetve hatással van Jugoszlávia magatartására is, amely sohasem titkolta, hogy együtt akar haladni a tengellyel az új Európa felé vezető úton, de most még szorosabban felzárkózik a tengely céljai mellett.

A Balkánon megszűnt a lidércnyomás! Jöhet a végső kibontakozás!

Ha egy külföldi állam megtámadna egy Balkán államot, Törökország teljesíti vállalt kötelezettségét

Belgrádból jelentik: (MTI) A Vecer jelentése szerint a török külügyminiszter egyik képviselője a külföldi újságírók előtt kijelentette, hogy azzal a lépéssel, amelyet Törökország és Bulgária tett, akkor, amikor a háború a Balkán kapui előtt állott, sikerült a békét megőrizni. Ez a megállapodás azonban értéktelen lenne abban a pillanatban, amikor egy külföldi hatalom megtámadna egy Balkán államot, mert Törökország minden körülmények között eleget tesz eddig vállalt kötelezettségeinek.

A török-bolgár egyezmény nem rendezi a bolgár területi követelések ügyét

Szófiából jelenti a Bud. Tud.: A Zora vezércikkében azt írja, hogy a török-bolgár egyezmény nem rendezi a bolgár területi követelések ügyét. Abban az időben, amikor a francia kormány Törökországnak átengedett területeket, Bulgária nyugodtan fo-

gadta a török követelések kielégítését. Most arról van szó, hogy Bulgária kijáratot követel az Égei-tengerhez és reméli, hogy a törökök ugyanolyan nyugodtan fogadják ezt, mint annak idején a bolgárok tették.

Ziegler Mag
eredeti Erfurti kapható nagyban és kicsinyben.
Budapest IV., Fővám-tér 3. sz. és VI. Rakóczi-ut 4.

Március 2-ig a bejelentőhivatal nem áll a közönség rendelkezésére

Nagyvárad. Saját tud. A m. kir. rendőrség nagyvárad kapitánysága közli, hogy a kapitányságon működő bejelentő hivatal a mai naptól kezdődően március 2-ig bezárólag nem áll a közönség rendelkezésére. Ezek szerint cseledeknyvek, lakbizonylatok, lakcímudakolólapok kiállítása szünetel és a hivatal a közönségnek felvilágosításokkal sem szolgál. A folyamatban levő be- és kijelentés azonban nem szünetel. Ezeket a közönség az őrszobák utján teljesíti. A bejelentés továbbra is kötelező.

Hallotta már?...

hogy a héten razzia volt a zsidók között és jónéhány atyafit befogtak a rendőrség udvarára? Sokan állítólag még azt sem tudták igazolni, hogy három héttel ezelőtt hol voltak. Arról meg éppen nem akartak nyilatkozni hogy kitől és miből élnek, hogy mit akarnak itt szép Magyarországon. Igazuk is van. A vadásztól nem szokták megkérdeznit a vadászterületen, hogy mit akar. Erre mi azt is mondhatnánk, hogy orvadászokról van szó. De úgy látszik, hogy városunk „kerülői” nem osztják ezt a véleményét és nem látnak újabb veszedelmet a zsidók korlátlan beözönlésében. Egyébként tessék utánajárni.

Hát azt hallotta, hogy a „Carol. vonal” szégyenteljes esője után most már az angol vonalak számára gyűjtenek a zsidók? Allítólag már nem is titokban fojlyk ez az épületes, magyar hazafiat érzést eláruló jótékonyág. Zsidó polgártársaink lassan elkülönülnek saját „fészkekben” maguk között, nyugodtan megbeszélhetik a legfrissebb híreket és angol rádió feltalálása szerint és kényelmesen gyűjthetnek az angolok számára. Mert mi köthetünk barátságot olasszal, némettel, A „magyar” zsidóságot ez nem kötelezi és nem zavarja. Hozzászoktak ők már ahhoz, hogy a magyarok mindig utánuk igazodtak. Még akkor is, ha ezzel sirjukat ásták meg. Egyébként tessék utánajárni.

Fel hívjuk a figyelmét arra is, hogy már mindenütt beszélnek arról az új nagyvárad napilapról, amely állítólag rövidesen megjelenik. Azt hallottuk, hogy egyik képviselőnk buzgókodik a „közérdekű” ügyben, sőt még azt is tudjuk, hogy a „jó” hírű és „tisza” multu Estilap címét és bevezettségét akarja örökölni. Ha a szóbeszéd igaz, akkor az egész estilapos hagyaték, tehát a szellem is átszáll erre az állítólagos új és „közérdekű” vállalkozásra, mert a vezérkar, mely az ügy élén áll, erre enged következtetni. Egyébként tessék utánajárni. (Tövis)

DR TÓTH MIHÁLY

Az elmúlt héten halt meg városunkban ez az érdemes férfi. A lapok nem emlékeztek meg különösképpen érdemeiről. A fiatal nemzedék talán nem is ismerte, nem hallott a 22 éves rab-ság alatt róla. Hát illik, hogy lapunk pótolja a mulasztást s utólag emlékezzék dr. Tóth ny. főreáliskolai tanár városi munkásságáról.

Erdélyi származású fajmagyar volt ő s nemcsak pedagógus, de botanikában, geológiában kiváló tudós is. Eleinte végső heteinek egyikében felszólította a kolozsvári egyetem, ahol 63 évvel ezelőtt kizárólagos tiszteletdoktorátust, hogy küldje el adatait, mert a visszatért alma materje aranyoklevéllel akarja kitüntetni. Erre ő megjegyezte: jobb szeretne egy kis nyugdíjpótlékot, mert az idegen uralem nagyon megnyirbálta a nyugdíját. — Leánya ugyan összegyűjtötte az adatokat, de még el se küldhette, mikor az influenzából eredő fájdalmas betegség jobb hazába vitte. Jutalmat a földön nem kapott, de sokszor hangzatos kívánsága teljesült: szabad magyar földben nyugszik.

Munkabíró, szorgalmas ember volt, aki nemcsak az iskolatermekben, hanem a társadalomban nyilvános előadások útján is terjesztette a természettudományokat. Ha idegenből érkeztek kutatók, ő kalauzolta azokat. — Olyan tanítási eszközöket talált fel például a geológiai képekben, amelyeket most is használnak London és Párizs iskoláiban, amelyekkel a párizsi világiállításon nyert ezüst érmet s a melyek itt az állami gimnáziumban időtlen-időkéig fenntartják emlékét. Ezek a képek valóságos ásványokból összeállítva szemléltetik Bihar megye s más földrajzi helyek földtani alkotását, sőt egyik a föld átmetszetét is. Az ásványokat pedig szünidőnként saját maga fejtette ki a földből. Találkozni lehetett vele, amint turista zsákjával, csákánnyal, szuró és vágó-zerszámmal barangol a hegyes-völgyes kárpáti vidékeken s gyűjti a kőveket és növényeket, az állatvilág ősrégi képviselőit, a kövült csigákat.

Meg kell még említenünk, hogy dr. Tóth a megszállásig az ipariskola bizottság elnöke — és a nagyváradi állatvédő egyesület megalakítója és elnöke is volt. Mint ilyen nem restelt egy-egy állatkinzót fuvarost a rendőrség útján is figyelmeztetni állatvédelemre. Az ő szaktudására sokszor szüksége volt a hatóságnak a vízvezeték megalakításánál vagy terek rendezésénél. Itt az volt a terve, hogy szaporítani és fejleszteni kell Nagyváradon a sétatereteket s vállalkozott rá, hogy a fákat, bokrokat e célból különböző vidékekről szerzik be. ő ellátja mind feliratos táblákkal, melyeken botanikus neveik lesznek, hogy a városig ne szorakozzék s üdüljön a sétatereken, hanem tanuljon is. Ha városunk be nem következik s a városi hatóság csakugyan valósíthatna volna dr. Tóth tervezetét, ma rávéshetnők valamely általa meghatározott délszaki fa törzsére az ő nevét. De így is be van az vésvé ezer és ezer volt tanítványa szívébe s ime az újságolvasó lelkébe is letettük az emlékezés jelét.

Kölcsönkönyvtár
könyv- és papírüzlet
legelőcsőbb beszerzési forrás
Simon Lajosné
Szent János utca 41. szám

A hercegprimás hálaadó misét mond a pápaválasztás évfordulóján

Budapestről jelenti a Magyar Kurír: Serédi Jusztinián bíboros-hercegprimás március 2-án, vasárnap d. e. 10 órakor a budavári koronázó főtemplomban XII. Pius pápa megválasztásának második évfordulója alkalmából ünnepélyes főpapi szentmisét pontifikál nagy segédlettel. A primási mise alatt, evangélium után Mészáros János protonotárius-kanonok mondja a szentbeszédet, amelyet

a hálaadó szentmise egyházi zenéjével együtt a rádió is közvetíteni fog. Erre a „Te Deum“-os szentmisére most küldi szét a meghívókat a budapesti érseki általános helytartói hivatal. A primási misére hivatalosak az egyházi, katonai és világi előkelőségek, a fővárosi egyházközségek vezetői, de felvonulnak az intézetek növendékei is tanáraik vezetésével.

A kukoricaliszt kötelező keverését március 10-re halasztották

Budapestről jelenti (MTI): A kormány a közelmúltban rendeletet adott ki, amely Budapesten február 22-től, másutt pedig március 1-től kezdődően kötelezővé tette a különféle liszteknek kukoricával való keverését. A kormány kívánatosnak tartja, hogy ez a rendelkezés egységesen egyszerre lépjen életbe s részben szállítási nehézségek miatt is,

hogy elegendő kukoricaliszt álljon minden községben rendelkezésre, a kormány az említett rendelet hatálybalépését az ország egész területén március 10-re halasztotta el.

Ezek szerint a búzalisztnak kukoricaliszttel való keverése az ország egész területén egységesen tehát március 10-től lesz kötelező.

Ne felejtse el, hogy megnyílt Nagyváradon Szilágyi D. utca 5. alatti fővárosi izléssel berendezett

Katolikus körű „Mátyás” söröző és étterem

Elsőrendű magyar konyha, házi kihordásra is. Menü rendszer. — Polgári szolid árak. — Külön termek. Legjobb magyar sör- és borkülönlegességek.

Estenként VARGA POLDI és cigányzenekara muzsikál.

Megjelent az erdélyi nyugdíjrendelet

A hivatalos lap szombati száma közli a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen volt közzolgálati nyugdíjasok és hozzátartozóik ellátásának szabályozása tárgyában kiadott 1200/941. M. E. számú rendeletet. A rendelet hatálya alá tartoznak az állami, vármegyei, városi és községi nyugdíjasok, továbbá a katonai, csendőrségi és rendőrségi nyugdíjasok, a felekezeti nyugdíjas tanárok, valamint mindezek özvegyei és árvái.

A rendelet ellátást biztosít azoknak, akik 1940. augusztus 30-án a visszacsatolt országrész állandó lakosai voltak, vagy az említett időpont előtt erről a területről költöztek be Magyarországra egyéb területéről. A nyugdíj iránti kérelmet a visszacsatolt országrészen lakó személyek a lakóhelyükre illetékes községi előjáróságnál — városokban a polgármesternél — beszerzendő folyamodvány-úrlapon terjeszthetik elő. A posta kötelekébe tartozó nyugdíjasok a folyamodvány-úrlapot a postahivataloknál szerezhetik be. A Magyarország egyéb területein lakó személyek a folyamodvány-úrlapot a központi illetményhivataltól, illetőleg a postavezérgazgatóságtól, a katonai és csendőrség személyek pedig a honvédelmi minisztériumtól szerez-

hetik be. A nyugdíj iránti kérelmet legkésőbb 1941. április 30-ig kell előterjeszteni.

A rendelet méltányos elbánást biztosít azok részére, akik egyáltalán nem vagy csak a Boila-törvény alapján részesültek nyugdíjban, továbbá azok részére, akik a megszállás ideje alatt a magyarság érdekében különös elismerésre méltó érdemeket szereztek.

Felhívás a távbeszélő előfizetőkhez!

A nagyváradi postaigazgatóság ezúton is felkéri a nagyváradi távbeszélő előfizetőket, hogy az újonnan megjelent vidéki távbeszélő névsorban a saját adatait pontosan ellenőrizzék s a legesekélyebb hiba, eltérés, elírás, a névsorból való kihagyás stb. esetén észrevételeiket szíveskedjenek írásban közölni a postaigazgatóság 2/c (távíró-, távbeszélő) alosztályával, hogy azok helyreigazítása iránt a szükséges lépések azonnal megtehetőek legyenek.

Ilyen eltérések azért tételezhetőek fel, mert a postaigazgatóság megszervezésekor a névsor már nyomás alatt állott és ezért sürgősen le kellett zárni.

Feljegyzések

A 36-os bizottság pénteken délután tárgyalta a vállalatoktól elbocsátott alkalmazottak végkielégítésének és nyugdíjának kérdését. Emlékszünk rá: egyszer már napirendre tűzték, de csak most került sor letárgyalására, mert újabb szomorú tapasztalatok gyökeres, szigorú intézkedéseket tettek szükségessé.

A rendelet javaslatát Antal István államtitkár terjesztette elő. Az az indoklás, amellyel a javaslat — most már jogerőre emelkedett rendelet — szigorúságát és terjedelmét megalapozta, különös fontossággal bír nálunk is, mert egyrészt a kormányzat hivatalos álláspontját tükrözi vissza, másrészt pedig olyan válaszlehetőségeket mutat rá, amelyek nálunk is lábrakaptak.

Antal István államtitkár szerint a zsidó vállalatok rosszindulatú kijáratokkal hiúsították meg a második zsidótörvény 21. paragrafusának becsületes végrehajtását. Az elbocsátott zsidó alkalmazottaknak ugyanis egyenesen megdőbbentő nagyságu (az államtitkár szavai idézve) végkielégítést és nyugdíjat állapítottak meg. A jutalmazási lár is általános lett. Az elbocsátott zsidó vezetők óriási összegeket kaptak még az elbocsátás előtt jutalom címén.

Nem volt ritka eset a 100.000 pengő végkielégítés! Több ezer pengő nyugdíjakra állapítottak meg a „szegény” elbocsátott vállalati vezetők számára. Ez a törvénytörés, a nemzet gazdasági élete ellen elkövetett merénylet-sorozat — ha büntetlenül folyik tovább — azt jelentette volna, hogy a zsidó vállalatok lassan felszámolnak és az érdekeltek kizsákmányolják maguk között a vállalat vagyont. Antal István államtitkár szerint az a veszély fenyegetett, hogy a „vállalatok elherdálják tőkéiket” és válságba juttatják a nemzet gazdaságát. Már pedig a vállalat nem a vezetőké, hanem a nemzeté. Nem közömbös a nemzetre az, hogy a tőke bentmarad a vállalatokban, vagy bűnös szándékkal vissza vonják onnan. Szegény nemzet vagyunk. Nem nézhetjük tétlenül, hogy százszekretet és milliókat vontak el a nemzet gazdaságának verkeringséből. Eppen ezért a törvény helyfés értelmé ellen felvett óriási összegeket vissza kell fizetni.

Ezeket mondta Antal István igazságügyi államtitkár, akire jól emlékszünk a nagyváradi tábla ünnepségéről. Ez a hivatalos kormányzat álláspontja.

Nagyon jó meggondolni és megfontolni ezeket, amikor bizonyos dolgokról éppen az ellenkezőjét halljuk ósdi, rogyant magyarkodás mézébe áltóztatva. Tisztelettel kérjük ezektől:

Mikor ébrednek már fel és mikor dörsölik ki szemükből a 22 éves néhéz álmot? (P. I.)

Szóda víz
olcsón bármikor
otthon készíthető
Palackok és szénsavpatronok kaphatók és cserélhetőek

TÖRŐK

vas-, festék- és háztartási cikke kereskedésben.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épü.

Nem tűr halasztást az állami iparosotthon kérdésének megoldása

Miért késlekednek a körösutcai tanoncotthon megnyitásával?

Mialatt ádáz vita folyik afölött, hogy mi történjék az állami tanoncotthon félbenmaradt épületével, mindenki megelégedik arról, hogy Nagyváradon létezik már egy állami jellegűvé vált tanoncotthon, amelyet a háború után a Gyermekvédő Liga tartott fenn. Ezt azt intézetet, ahol a háború előtt 40 magyar gyermek nevelkedett, a román uralom alatt államosították és előbb 80 iparos tanonc befogadására tették alkalmassá, majd tovább fejlesztve azt, 150 gyermeknek adták benne otthont.

A bécsi döntés után Dorney Imre

nyugalmazott tanár, aki a háború előtt ennek a tanoncotthonnak vezető tanára, családfője volt, a román igazgatótól leltárszerűen átvette az intézetet, úgy, hogy az viszonylag jó állapotban, teljes berendezésével és felszerelésével ma is rendelkezésre áll. 150 vaságy, ugyanannyi szalmazsák, ágynemű, fehérnemű, rengeteg evőeszköz stb. van felhalmozva az intézet raktáiraiban; a helyiségek csekély javítással használhatók lennének, de ma üresen állanak mind, kivéve azt az egy-két szobát, amelyeket a város különböző jóléti intézmények számára vett igénybe.

nagyfontosságú és a magyar ipar támogatása szempontjából halasztást nem tűrő kérdéssel foglalkozni hajlandónak mutatkoznak, hacsak nem kap az államtól megfelelő anyagi támogatást erre a célra.

Lehetőségek, amelyek kiaknázatlanul maradtak...

Látogatást tettünk a Körös-utcai, elhagyott tanoncotthonban és megdöbbenéssel észlelhetjük azokat a lehetőségeket, amelyek itt kiaknázatlanul maradtak.

A háború előtt példás munka folyt itt Negyven iparostanonc, — jobbára olyanok, akik az otthon nélkül semmi módon sem tanulhattak volna mesterséget, s közülük bizonyára so-

kan el is züllöttek volna, — kapott itt meleg, családias otthont, kitűnő polgári nevelést. Ma is megvannak a kimutatások, amelyek a tanoncok elneveléséről és takarékosági intézményéről szólnak. A tanulók a mesterek által befizetett eltartási díjak mellett kisebb összegű jutalmakat kaptak havonta. Ebből s a külön vállalt apró munkák ellenértékéből fedezték a tanulók megengedett szórakozásait, a társasjátékok költségeit s megmaradt összegek pontos könyveléssel a takarékosági alapba folytak, ami a felszabaduláskor a fiatal segéd rendelkezésére állt. Az így összegyűjtött pénzből a felszabadult fiatal fiu ruhát, szerszámokat vásárolhatott magának, sőt anyagi erőre tett szert ahhoz, hogy minél előbb önállóítsa magát.

Ma számos kitűnő önálló iparos dolgozik Nagyváradon, aki a Körös-utcai tanoncotthonban nevelkedett. Ellátogattunk egy ilyen kiváló iparoshoz, Molnár János asztalosmesterhez, akinek a Temető-utcán van saját háza, önálló, nyolc segéddel dolgozó műhelye.

Az iparosok árvái s a falusi gyermekek tanoncotthon nélkül nem tanulhatnak ipart

Dorney ismételt lépéseket tett a közoktatásügyi minisztériumban, hogy az állam vegye használatába ezt az épületet és nyújtsa benne magyar tanoncoknak otthont. Legutóbb február 6-án intézett beadványt a minisztériumhoz, amelyben többek között a következőket írja:

„A román tanulók az igazgatóval együtt Romániába távoztak, s így az intézet üresen maradt. Az iparosság jórésze — miután lakása és műhelye tanonc ellátására nem alkalmas — a tanoncotthonból kapott tanulót s így ma ezek az iparosok munkájuk folytatásában gátolva vannak, mert nélkülözik a kisegítő munkaerőt, a tanoncot. Az iparosok és munkások árvái, valamint a falusi földműves lakosság gyermekei tanoncotthonok nélkül nem tanulhatnak ipart, azért a már meglévő intézet megnyitásával nem lehet várni addig, amíg az új tanoncotthon félbenmaradt épülete befejezést nyer. A Csáky István-utca (Körös-u.) 42 szám alatt levő régi tanoncotthon 30 tanulóval azonnal megkezdhetné működését, s az épület kevés költséggel és átalakítással 60 tanuló befogadására alkalmas lehet.”

Nincsenek állami tanoncotthonok Magyarországon

A minisztériumban, ahol személyesen is közbenjárt Dorney Imre tanár, azt a választ kapta, hogy az intézet átvételéről nem lehet szó, mert Magyarországon nincsenek állami tanoncotthonok, következésképp erre a minisztériumnak se költségvetési alapja, sem pedig ellenőrző szerve nincs.

Magyarországon eszerint csupán felekezeti és más magánjellegű tanoncotthonok működhetnek, ami számunkra, akiknek volt alkalmunk látni a román állami tanoncotthonok egyre jobban kibontakozó, román szempontból rendkívüli jelentőségű tevékenységét, — kissé meglepő körülmény.

Dorney Imre tanár, a minisztérium válasza után a Gyermekvédő Ligához fordult azzal a kéréssel, hogy vegye át az intézetet. A Gyermekvédő Liga vállalkozna is erre, volnának is ellenőrző szervei, de nem rendelkezik az ehhez szükséges költségvetési alapokkal. Még a város is illetékes lehetne az intézet megnyitására, de alig hiszszük, hogy a jelen körülmények között a polgármesteri hivatal ezzel a

„Tanoncotthon nélkül csavargó lett volna belőlem!...”

Már messziről hallatszik a gépek zúgása, ahogy a műhelyhez közeledünk. Javában folyik a munka, ez udvaron jelentős anyagraktár — bent a lakásban pedig kedves, szeretetreméltó, szép család.

— Felárva voltam — meséli Molnár János — s édesanyámnak nem

lett volna tehetsége ahhoz, hogy ipari pályára adjon. Rokonoknál, ismerősöknél, kosztiaóknál hányódtam erre-arra, aszerint, hogy anyám tudott fizetni értem. Iskolába is alig jártam s az írás-olvasás tudományában se voltam túlságosan jártas, amikor felvettek a tanoncotthonba. Eleinte én ültem a nagy, közös asztalnál az utolsó sarokban, de pár hét múlva már asztalfelügyező lettem, ami igen magas rang és nagy tisztesség egy kis tanonc számára... A vezető tanárok irányműve és a családi légkör, ami az otthonban körülvevő szorgalmas és törekvő fiúvá tett, jól megtanultam a mesterségemet, s mikor 3 és fél év múlva felszabadultam, a félrekeresgetett kis összegekből 250 korona vagyonom lett, ami elég volt ahhoz, hogy felszereljem magam és kibirjam, hogy jó mesternél megfelelő dólásba jussak... Mondhatom, a legnagyobb hálával vagyok az intézet és a tanárok, különösen Dorney tanár úr iránt, aki úgy bánt velünk, hogy édes szülőnk se bánhatott volna jobban.

Megmutatja emléktárgyait, amelyeket tanonc kora óta őriz. Csoportképek az intézet összes növendékével, tanáraival. Kedves jelenetek a játéktéremben, — a fiúk sakkozgatnak, különféle kézimunkával foglalatalkodnak, amelyekkel valóságos kis iparművészeti remekeket állítottak elő. Minden kép a meghitt családi kör egy-egy megkapó emléke, bizonyítéka.

Azán végigvezet Molnár János a műhelyen. Jelentős tökélet reprezentálnak a gépek, amelyek a munka szolgálatában állanak itt. Tehetős polgár lett a kis ágról-szakadt Molnár Janiból.

— A tanoncotthon nélkül, — mondotta mosolyogva, — alkalmasint csavargó lett volna belőlem.

...És mégis késlekednek az illetékesek a Körös-utcai tanoncotthon megnyitásával? (j. b.)

Szigligeti a napfényben...

Nincs a népek elnyomatásában s az ellenünk elkövetett igazságtalanságokban és jogtalanságokban felháborított, mint művészek elhallgatatlansága, alkotásaik ki- vagy betiltása s emlékeik kiirtása, vagy emlékműveiknek eltávolítása arról a helyről, ahová egy élet harca, szenvedése és munkássága után helyezte a részvétel kegyelet. S nincs lázítóbb és elkeserítőbb, mint az ilyen méltatlan és megalázó cselekedet. Méltatás és megbecsülést érdemel a becsületes, nyíltan küzdő ellenfél is, nemhogy olyanoktól tagadják meg a kijáró — mondhatni, hogy kötelező tiszteletet, akik ember ellen nem vétettek s életük és munkásságuk csak mindenki hasznára volt. És a művész, költő, író, zenész, festő, szobrász, színész, mit vétett vajjon azzal, ha művével, vagy szavaival nemzetét felmagasztalja s alkotásaival más nemzetek számára is példát mutat. S nem lehet az leqlázó vagy lázító egyetlen nemzetre sem, ha más népek is akadtak ilyen példát szolgáló fiai. Az emlékek, emlékművek eltávolítása pedig mi sem jelent: az emberi lélek elemezhetetlen anyagába úgyis mélyen beivódott s minduntalan előtörnek az élmények s leírt szavak, akárcsak a föld mélyében bujdosó forrás-erek.

Mindaz pedig arról jutott most eszünkbe, hogy a Nagyvárad Szigligeti Színház elé, Szigligeti Ede szobra a mai nap délelőttjén visszatért. Hosszú évek múltak el már az életünkben azóta, hogy e szobor az ő méltán megillető talpazatról elköltözött. El kellett, hogy menjen onnan, mert a román nemzetiség érzelmei

sértette s az akkori hatóságok nem vállalták felelősséget a kiborbanó indulatok következményeire. Hogy azután a magyarság mit érzett és belőle mit velt ki ez a „tapintatos” intézkedés, ezzel már a felsőbb fórum nem törődött, — de hát nem is ez volt itt a fontos. Szigligeti szobra eltűnt s helyét másik szobor foglalta el. És a magyar színház nagy alkotó művészeinek szobra maig porosodott a múzeum falai közt, amíg végre gondos kezek kiemelték s letörölték arcáról a porszemeket.

S most, míg e sorok íródnak, szerény munkáskezek illesztgetik össze a ma diadalla, visszatérő szobor fehér darabjait a keletös kőtalpazaton.

A szobor fehér műköve frissen újjátartozva ténylek vissza a helyükre, míg körülöttük a rosszulnyírt zöld bokrokon s kopott rácson megcsillan a tavaszias napsugár.

Kíváncsiak gyűlnek össze: találgatják: mit ábrázol a hegedűs, szormorkodó mellékalak s a hegedűre figyelő fontos kajó leányzó. Közben pedig visszatér a magyar színpad első komoly mesterének emlékműve s feje fölött a színház homlokzatán felténylenek nevének frissen festett aranybetűi.

Boldog büszke mosoly fénylik minden arcon, a győzelem s elégtétel örömeinek mosolya.

És a remény derűje: hogy a visszatért szobor nemcsak külső dísz és jelkép marad, de belül is áthatja majd a színházat — szerzőitől a sugógig — Szigligeti hagyomány s műszerelő szelleme.

HORVÁTH IMRE

Gyorsírást, gépirást
Szabó Ferenc
 okl. írásszakintónál tanulhat
 Kossuth L. u. 11. II. em.

Dr Simkó György:

Húszezer fejfa

kerül évente a megnagyobbodott ország tüdővész halandósága által elraboltak sírjai fölé. Fejfa, nem kő, vagy márvány, mert a tüdővész a legszegényebb néposztályban szedi áldozatait. Ez a szörnyű népbetegség leginkább fiatal produktív korúakat szed áldozatul, húsz és harminc év között. Nemrégiben alakult meg a Tuberkulózis Elleni Országos Szövetség (TEOSz), mely e népbetegség leküzdését tűzte ki célul. A Tuberkulózis Elleni Héten a magyar társadalom lelkiismeretének a felébresztését tűzte ki célul. E kór okozója Robert Koch által felfedezett 1-2 ezred milliméter nagyságú gümőkór bacillus, mely terjed betegről-betegre főleg a köhögés által. Főleg a nehéz társadalmi helyzetben élők szervezeteit támadja meg, ahol a túlfokozott munka, por és hiányos táplálkozás kevésbé ellenállóvá teszi a szervezeteit. Kikezdi a tüdőket, előbb csak sorvad, fogy a beteg, majd lázas, gyenge lesz és köhög. Üregeket eszik a tüdőből (az úgynevezett kavarnákat), majd lassan elsoványodik, elpusztítja a megtámadott betegét. Igen nagy számú ez, mikor oly kevesen vagyunk ügyes magyarok. Ha évente egy közepes város tűnne el a magyar földről, tavaly Szombathely, az idén Szalonta, jövőre Komárom, felfigyelne a nemzet a szerencsétlenségre és módját ejtené a védekezésnek. Így egyenként a földes házakban, az alföldi tanyákon, vagy a külvárosok proletárnegyedeiben tűnik el hol ez a fiatal ember vagy asszony, utolsót köhögve szegényes vaclán. Így nem látjuk a nagy nemzetpusztító veszedelmet. A tuberkulózis elleni hét arra szolgál, hogy felhívjuk a figyelmet a veszélyre. Aki tehető, anyagilag támogatja a Tuberkulózis Elleni Szövetséget, nemcsak munkáját, aki anyagilag nem járulhat hozzá, legalább figyelmeztessen a veszélyre, akik e veszélynek ki vannak téve, hogy gyógyulást keressenek, amíg nem késő.

De ehhez nemcsak orvos kell, hanem sok pénz is. Mert nem elég megállítani a bajt, ha nincs elég szanatóriumi ágy, ahol a betegek elkönyölve gyógyulást találjanak. Nem elég kórházba utalni a beteget, ha nincs aki a kereszkorú tüdővész családjáról gondoskodjon.

A magas hőfok 1-2 perc alatt a napfény 5-10 perc alatt elpusztítja a gümőkór bacillust. Legfontosabb, hogy a lakásokban és munkahelyeken sok napfény legyen. Így a földre köpött bacillusok rövidesen elpusztulnak és nem fertőznek tovább.

A szegénység és rossz lakás a legfőbb oka a tuberkulózis terjedésének. Jobb szociális viszonyokat kell teremteni. Ez a legfőbb elhárító módja a tuberkulózis terjedésének. Ha az államos keresetet 2 pengőnek veszik és 300 munkanapot, ez évi 12 millió pengő veszteséget jelent a nemzeti jövedelemből is. Ha ennek csak egy részét is fordítanánk a tüdővész elleni küzdelemre, az elpusztuló 20.000 ember nagy része megmaradhatna és kiknek rendszerint van yonuk nénes, mint két dolgozó karjuk, munkájukkal bőségesen viszatértenék a rájuk fordított gondozás költségeit.

A tuberkulózis elleni küzdelem

egyik része a felismerés. Ez két úton történik: köpetvizsgálattal, mely a Koch bacillusokat, a fertőző csirákat kimutatja és röntgenvizsgálattal, mely a gümőkór okozta elváltozások árnyékait mutatja a roncsolt tüdőben. A másik része a küzdelemnek a betegek gyógyítása és ápolása és a veszélyeztetettek megelőzése és szociális

gondozása, mert a gümőkór a szociális helyzet függvénye
„Kevesebb vért a köhögésnél,
És a munkánál több erőt,
S hogy ne kelessen megjelenni
Legalább tíz-húsz esztendőig
Az Ur színe előtt.

Te nagy város, csupán öt percig
Álljon ürítetlen a bor
Dús asztalán, dús nábobidnak.
Mert valahol tán utolsót
Almodik a nyomor.”
Igy látja Ady Endre, a magyarság nagy látnoka a tüdővész problémáját.

Dolgozó és dolgoztalan női kezek

Ültél-e már báli forgatagban tétlenül, mint a bálteremben s annak falain is túlszédülő gondolatok gardámja: s bámudat-e a női kezeket, amelyek a táncosok karjára és vállára simultak? Észrevetted-e, hogy ezek a női kezek milyen sok mindenről tudnak beszélni az alatt, amíg maga a lány, vagy asszony a zene ütemére forog a parketten és boldog a tánc, a bál, a dallam forróságában. En mostanában azzal szórakozom, hogy bálkon, táncos teadélutánokon ezeket a női kezeket figyelem. Ne mosolyogj rajta, kedves, mert ez nem bolondság, hanem inkább — hogy is nevezem? — szociális tapogatózás a táncosnő kiléte után.

Mert ezek a női kezek nagyon sok mindent elárulnak tulajdonosairól. Ugy olvashatunk a női kezekről, mint a grafológus az írásból. Sőt, tatan még jobban, mert a kézírást meg lehet változtatni, de a kéz formáját nem.

Az idei bálók forgatagában sok szép női kezet lehet látni. Apolt, dolgoztalan, sőt túlapolt női kezek emelnek poharat, intenek üdvözlöt, lengetnek kipirult arcuk előtt zsebkendőt de mégsem ezek az igazán szépjelenti.

kezek, hanem azok, amelyeken az ápoltság, gondozottság mellett is meglátszik, hogy — dolgozni is szoktak. Nemcsak hivatalban, vagy üzletben, hanem otthon is. Nincs olyan úrilány, aki, ha nappalait hivatalban éli is le, este otthon ki nem mosna egy-egy finomabb zsebkendőt, vagy harisnyát. De vannak lányok (a legelőkelőbb családokban is), akik szívesen munkálkodnak — ha más, kereső elfoglaltságuk ebben nem gátolja őket — otthon, a konyhában is, a mama oldalán, vagy a jó öreg szakácsné mellett. S ezek a lányok úgy viselkednek, mint a munkálkodásuk halvány nyomait a legfényesebb báli forgatagban, mint a legértékesebb ékszer.

S ez az ékszer aranyat ér. Azt bizonyítja, hogy viselőikből lesznek az igazi, jó, áldozatos és otthonukban élő feleségek.

Azt hiszem, a mai fiatalság is ezen a véleményen lehet. Megfigyeléseim szerint ugyanis a dolgozó női kezek tulajdonosai sokkal többet táncolnak az idei bálkon, mint a túlapolt, dolgoztalan kéztulajdonosok.

És ez vigasztaló a jövőre vonatkozólag. A családhiány rehabilitációját (h. ö.)

Tavaszi divatuidonságok

Bájos tavaszi ruha, amely főleg nappali viseletre alkalmas, fiatal nők számára

Tavaszi szalmakalap, a legújabb berlini divat szerint, főleg délelőtti viselet, máris nagy előszeretettéi

Elegáns

kosztümöket, kabátokat készít

TÓTH

nőiszabó

Beöthy Odön utca 7.

Németországban felülvizsgálják az árjásítást

Budapest, a Pest írja: Berlinből jelentik: A birodalmi gazdasági miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében meg kell vizsgálni a nemzeti szociálistus uralomrajutása óta véghez vitt árjásításokat. Meg kell vizsgálni valamennyi zsidó üzlet és vagyontok árjásítása érdekében, hogy az új tulajdonos a politikai viszonyok következtében nem jutott-e jóval az értéken alul vagyona birtokába?

Megkezdtek az összeomlott bukaresti Carlton-szálló építészeti bűnperét

Az építészeket gondatlanságból okozott emberölés címén vonták perbe

Bukarestből jelentik: (NTI) A törvényték előtt pénteken kezdődött Cantacuzino. Achim építész, Shindel Károly Leopold építési vállalkozók és ezek alkalmazottai ellen a tárgyalás. Ismeretes, hogy a Carlton szálló a november 10-iki nagy földrengés alkalmával beomlott. Ezzel kapcsolatban vonják felelősségre a vádlottakat, gondatlanságból okozott emberölés címen. A szerencsétlenség áldozatainak hozzátartozói száznegyven magánvédlőként szerepelnek a perben, kártérítési igényel. A magánvédlők a bukaresti közigazgatás megújítását kérték. A törvényték az adatok felvétele után a tárgyalást elnapolta március 20-ra.

Pártpolitikai mozgalmak

Az Erdélyi Párt vasárnap tartja alakuló közgyűlését Szatmáron. Az Erdélyi Párt Szatmár városi és szatmár megyei tagozata vasárnap, február hó 23-án délelőtt fél 12 órakor tartja ünnepélyes alakuló közgyűlését a szatmárnémeti Városi Színházban.

Közalkalmazottak is tagjai lehetnek az Erdélyi Pártnak. Több oldalról kérdést intéznek az Erdélyi Párthoz, hogy közalkalmazottak tagjai lehetnek-e annak? Erre nézve az Erdélyi Párt országos központja közli, hogy a miniszteriumnak 1940 szeptember hó 25-én kiadott 6.840-1940. M. E. számú rendelete értelmében: „Közszolgálat alkalmazottaknak politikai pártba, vagy bármily más megjelölésű politikai szervezetbe való belépése — az 1938. XVII. t. c.-ben foglalt tilalmaktól eltekintve — korlátozás alá nem esik.” Közalkalmazott azonban tisztséget politikai pártban nem vállalhat és gyűléseken nem szólalhat fel.”

Telf.: 18.01. Belvárosi Mozdó Rákóczi-ut 3.

Te csak pipáld Ladányi

Turay Ida, Vaszary Piri Rózsahegy, Rádai Imre

Korona Filmszínház
Telf. 13.51. (volt Dorian) Kossuth u. 1**Fekete Szultán**
Budapesttel egyidejűleg: Ma
Gary Cooperrel

APOLLO Filmszínházban.

Ma!

DANKÓ PISTA**H I R E K**Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12.27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

* **Gondoskodás.** Az előrelátó család-
apa nemcsak fáradságtalanul dolgozik
családjáért, hanem halála esetére is
gondoskodik megélhetésükéről és gyer-
mekei felneveléséről. Az életbiztosi-
tis egyformán fontos mindenkinek de
különösen a gyermekekkel megáldott
családoknak és megnyugvást csak az
adhat, ha az árva sorsát anyagilag is
biztosítva tudjuk. Az 1857-ben alap-
ított — legrégibb és legnagyobb biz-
tosító magánvállalat, az **Első Magyar
Általános Biztosító Társaság** helybeli
főigazgatója, amely ez évi január
1-én átvette az érdekkörébe tartozó
Első Erdélyi általános biztosító rész-
vénytársaság teljes (tehát kár- és bal-
eset, valamint élet-) biztosítási-állomá-
nyát, készséggel ad felvilágosítást
minden biztosítási vonatkozású ügy-
ben.

A **SENT ISTVÁN AKADEMIA
TAGJAI KÖZE VÁLASZTOTTA
DR. GYÁRFÁS ELEMÉRT.** Buda-
pest, a MOT. jelenti: A Szent István
Akadémia péntek délután tartotta vá-
lasztó gyűlését. Az Akadémia máso-
dik osztálya, a történelmi és társad-
alomtudományi osztály küllagjává
választotta dr. Gyárfás Elemért,
az Erdélyi Katolikus Státus világi el-
nökét.

Winkle István temetése. Kolozsvár-
ról jelentik: A tragikus körülmények
között váratlanul elhunyt Winkle
István sportújságíró temetése igen
nagy részvét mellett ment végbe a
Házsongárdi temetőben. A kolozsvári
újságírók nevében Krenner Miklos
bucsuztatta megrendítő gyászbeszéd-
ben Winkle Istvánt. Az Országos Test-
nevelési Tanács nevében Deutscher
Géza mondott bucsu beszédet. A teme-
tésen a kolozsvári újságírók testületi-
leg, teljes számban vettek részt.

Temetés. Bányay Lajos nyug.
banktisztviselő, tart. honvédfőhadnagy
54 éves korában meghalt. Temetése
hétfőn délután 3 órakor lesz a Stein-
berger kápolnából. (Erdélyi „Concer-
dia“.)

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.
**A Magyar
Légiforgalmi r. t.**
Járatat télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi ut 10. sz.
Telefon: 11-17

**VÉGLEGESÍTETTÉK DESSEW-
FFY EMILT A NAGYVÁRADI RE-
PÜLŐTÉR PARANCSNOKÁT.** Nagy-
várad. Saját tud. A kereskedelmi mi-
nisztérium március 1-1 hatállyal Des-
seffy Emil m. kir. légiforgalmi fő-
tisztet véglegesen a repülőtér veze-
tőjévé nevezte ki.

Halálozás. Mély részvéttel értesül-
tünk, hogy Csordás József nyug.
törvényszéki altiszt, a régi Várad egyik
legismertebb, közszeretetten álló egyé-
nisége pénteken este 86 éves korában
váratlanul elhunyt. Temetése vasár-
nap délután lesz a Templom u. 17. sz.
gyászaházról.

**NAGYFOKU SZIVGYÖNGESÉG
LÉPETT PEL XIII. ALFONZ VOLT
SPANYOL KIRÁLYNAL.** Rómából
jelenti a Stefari: A pénteken 21 óra
15 perckor kiadott orvosi jelentés szer-
int XIII. Alfonznál a nagyfokú szív-
gyöngeség egyre tart.

**A román belügyi tisztviselők nagy
részének csak elemi iskolai végzettsé-
ge van.** Bukarestből jelentik: (NTI)
Hivatalos közlemény szerint a belügy-
minisztériumnak alárendelt 33.756 hi-
vatalnok közül 17.523-nak tehát több
mint ötven százalékának csak négy
elemi iskolai végzettsége van. Csak
3327 hivatalnoknak, tehát 9 százaléknál
kevesebbnek van főiskolai képesi-
tése. A közlemény szerint ez a tény
bizonyíték arra, miként törődtek a hi-
vatali kénevezések az eddigi román
kormányok alatt. Antonescu tábornok
a közlemény szerint elhatározta, hogy
minden közigazgatási állást megfelelő is-
kolai képesítéssel rendelkező jelölttel
tölt be.

**Ungyuitók újra
TISZAY órásnál Rákóczi-ut 6.**

**Totovszky volt amerikai lengyel
nagykövet amerikai állampolgárságot
folyamodott.** Washingtonból jelenti:
(Reuter) Totovszky volt lengyel nagy-
követ lépést tett az amerikai állam-
polgárság elnyerésére. — Kijelentette,
hogy nincsen remény arra, hogy Len-
gyelország ismét önálló legyen és va-
laha is visszatérhessen birokaira

Megmozdult a város szíve. Néhány
napja fordult hozzánk Veizer La-
jos beteges és öreg munkás s lapunk
utján a közönség segítségét kérte. A
nyomorgó, öreg ember könyörgése
most örömmel közölhetjük, segítsé-
re talált. Szabó Mária Nagyvárad 5.
Papp Ilona szintén nagyvárad 5.
kos Szent Antal nevében 8 pengőt
küldött szerkesztőségünkbe az elag-
gott beteg munkás részére. A már
befolyt pénzküldeményt is nyugtá-
zunk s reméljük, hogy folytatása is
lesz.

**Felhívás az ország keresetlen cipő-
kereskedőire és cipőiparosaihoz.** A
Baross Szövetség cipő és bőripari
szakosztálya felkéri az ország vala-
mennyi keresetlen cipőkereskedőjét és
cipőiparosát, akik 1940. december 31.
előtt váltották ki iparigazolványukat,
feltétlenül és sürgősen közöljék cím-
üket a Baross Szövetség fenti szakosz-
tályával, Budapest, VIII. Muzatún
utca 17. földszint 8, továbbá azt is
hogy 1940. évben igazolhatóan milyen
mértékben vásároltak lábbelit

**MINISZTERTANÁCSOT TAR-
TOTT A KORMÁNY.** Budapest, a
MTI jelenti: A kormány tagjai pént-
eken délután 5 órakor gróf Teleki
Pál miniszterelnök elnöklésével mi-
nisztertanácsot tartottak, amelyen fo-
lyó ügyeket tárgyaltak.

**Elkoboztak 700 pár cipőt Mezőcsá-
ton.** A cipőkorlátozás után Mezőköves-
den 4000 pár cipőt foglaltak le azoktól
a kereskedőktől, akik a hirtalpu ci-
pők forgalmának korlátozásáról szóló
rendelet megjelentése után részben el-
rejtették, részben kiárusították kész-
leteiket. A hatóságok most újabb tör-
vénykijátszást lepleztek le a harsodm-
gyei Mezőcsát községben. Két mezőcsá-
ti cipőkereskedő zugforgalomban kísé-
relte meg a raktáron lévő cipőkészle-
tek elárúsítását. A mezőcsáti főszolga-
biróság tudomást szerzett a dologról és
azonnal elkoboztatta a két kereskedő
készletét, 700 pár cipőt. A két keres-
kedő ellen szigorú eljárás indult.

**GOSCHY MÁTYÁST SZATMÁRI
MŰSZAKI TANÁCSOSSÁ NEVEZ-
TEK KI.** A Budapesti Közlöny leg-
újabb száma közli a belügyminiszter
rendeletét, amellyel Goschly Mátyást,
Szatmárnémeti városi főmérnökét
műszaki tanácsossá nevezte ki.

**Csak jól érett tengerit használjanak
a gazdák vetésre.** Budapestről jelentik:
(MTI) A kedvezőtlen időjárás miatt a
tengeri sok helyen nem érett be. A ter-
més egyrésze már ősszel penészesedés-
nek indult, másrésze a téli fagyok kö-
vetkeztében szenvedett kárt. A minisz-
terium felhívja a gazdák figyelmét,
hogy a nem megfelelően érett tengerit
ne használják vetésre, mert nem me-
gfelelően csiraképes. Ha mégis elkerül-
hetetlen a gyengébb csirázóképességű
tengeri használata, akkor a szokott-
nál több vetőmagot vessenek a földbe.

**A NAGYVÁRADI ROMAI KATO-
LÍKUS NÖVÉDŐ EGYESÜLET** f.
hó 15-én Szaniszló-utca 47. szám
alatt megnyitotta elhelyező irodáját
és leányotthonát. Az iroda nemcsak
cseledeket, hanem bármilyen alkal-
mazottat elhelyez. Hivatalos órák
bármilyen ügyben hétköznapiakon
10—1-ig.

**A „Romanc” állat és termény kiví-
teli és behozatali részvénytársaság** fel-
számolás alatt nagyvárad 4. cég felszá-
moló és felügyelő bizottsága a K. T.
vonatkozó rendelkezésének értelmében
alábbiakban közlé teszi a felszámolt
r. t. lezárt végelszámolását: Mérleg
számla 1940 október 15. Vagyon Pénz-
tárkészlet P 14434.72. Veszteség P
25062.38 lévonva az 1939. évi nyereség
P 6163.77 P 18898.61. Végösszeg P
33.333.33 Teher: Résznyitőke P.
33.333.33. Végösszeg P 33.333.33 Vesz-
teség-Nyereség számla 1940 október 15.
Tartozik: Általános költségek P 8868.61.
Házbérék P 3717.45, Telefon költségek
P 4985.50, Tiszti fizetések F 8729.37.
Kamatok P 24766.67 Adók P 6306.47.
Adó letét P 1725.97. Végösszeg P
59130.05. Követel-Hizalási eredmény P
69250.30. Árkereskedelmi eredmény P
818.33, összesen P 70068.63, lévonva az
export üzleteknél elszámlált veszteség
P 36000.96, P 34067.67, Veszteség P
25062.38. Összesen P 59130.05. A fel-
ügyelő bizottság nevében Hupert Lajos
s. k. elnök.

Kinevezés. Budapestről jelentik:
(MTI) A Budapesti Közlöny mai száma
közli, hogy a belügyminiszter rende-
lete alapján Fabriczy Gyula hatvani
községi irodatisztet Nagyvárad tör-
vényhatósági jogu városhoz, elsőosztá-
lyu adótisztte ideiglenes hatállyal ki-
neveztek.

**TUDOMÁSOMRA JUTOTT, hogy
a városban könyv- és mindenféle
ügynek, szegények és állástkeresők
nevemmel visszaélnék. En soha sen-
kihez ilyen ügyekben senkit nem
küldtem. Csak a sajátkezü aláírásom-
mal ellátott ajánlást lehet figyelembe
venni.**
Dr. Kassay Kálmáné.

**Olaszországban felére szállították le
a zsír, olaj és vaj fejadagját, s tilos
a friss cukrászsütemény árusítása.** Ró-
mából jelentik: (Stefani) Tassinari
földművelésügyi miniszter Olaszország
közélelmezési biztosa, a zsiradék, olaj
és vaj eddigi nyolcszáz grammos
együttes havi fejadagját négyszáz
grammra szállította le. Együttal meg-
tiltotta a friss cukrászsütemények ké-
szítését.

SPORT

**Döntetlen a magyar-német jégkorong
csapat mérkőzése.** Garmisch-Parten-
kirchenből jelentik: (MTI) A magyar
válogatott jégkorong csapat pénteken
este Németország csapatával mérkő-
zött. Az eredmény gól nélküli eldön-
tetlen. Ezzel a magyar csapat beke-
rült az elődöntőbe.

**A svédek 19:0 arányban győztek a
jégkorong tornán.** Garmisch-Parten-
kirchenből jelentik: (MTI) A nemzet-
közi jégkorong torna pénteki forduló-
ján a kitűnő formában levő svéd válo-
gatott 19:0 arányban győzte le Am-
sterdam válogatott csapatát.

**Ökölvívóink kitűnő gárdája ma dél-
után 5 órakor mér össze erejét a bu-
dapesti válogatottal.** Erthező, nagy ér-
deklődés előzi meg mivel a fővárosiak
először szerepelnek városunkban és a
Törökvis is a legjobb csapatot állitot-
ta ki. Reméljük is, hogy ez a gárda
meg fogja állni a helyét. Egyébként a
felállítás a következő: Dénes, Sztupár,
Fülöp, Szerző, Bodó, Fogel, Gá György
és Török János, utóbbi kettő nagysze-
rű formában van és sokat várunk tő-
lük. Jegyeket a rendezőség mérsékelt
árban bocsátott ki.

**Magyar versenyzők a villichi versé-
nyeken az alsó napon az ötödik hely-
re jutottak.** Villachból jelentik: (MTI)
A magyar siverenyzők részvételével
a hét végén háromnapos nemzetközi
siverenyt rendeznek. A verseny első
napján, pénteken délelőtt 13 együttes
részvételével a négyszer 10 kilométeres
si-váltófutást bonyolították le, megle-
hetősen rossz hóviszonyok mellett. A
magyar együttes ötödik helyen vég-
zett. Első és egyben Ostmark bajnok-
csapata a tiroli határvám kirendeltség
csapata 2 óra 43 perc 00 mp idővel. A
magyar csapat ideje 2 óra 56 perc 44.4
mp volt.

Mi ujság a borfronton?

A Pesti Tőzsde legújabb számából vesszük az alábbi cikket, amit Kullmann László gazdasági főtanácsos, a Magyar Szőlőtermelők Országos Szövetségének egyik ügyvezető igazgatója írt.

Amilyen érdeklődés mutatkozott október–novemberben a borfront iránt az egész közgazdasági életben, — éppen olyan érdeklődésbe fulladt a borkérdés az utolsó egy-két hónapban. A termelők egy része azt hitte, hogy az az áremelkedés, amit a MRSzOBSz azoknak az érdeklődésben kezdeményezett, akiknek az idén csak az átlagtermés egy része termelt, — vég nélkül fog tartani. A kereskedelem egy része is várta még a további emelést és azt hitte, hogy a szüret utáni vásárlásain is konjunkturnövekedés jut. A fogyasztás pedig a magas árak mellett természetesen visszacsúszott.

Satnya vesszön nem lehet jó termés

Vannak azután olyanok, akik ezen jelenségekből hajlandók olyan következtetéseket levonni, amik nemcsak túlzottak, de egyenesen nem is helytállóak. Így egyesek már most tudni vélnek egy ideig várható közepes, sőt

jó bortermésről. Mások a kereskedelem további átállításától félnek, — de általában a kereskedelem buzgó igyekezetével számítgatja, hogy szüretre ne maradjon lehetőleg egy csepp bora sem, mert még mindenkinek élénk emlékezetében vannak a tizenegy év előtti nagy borárletörés emlékei.

Ha valamikor, úgy most nehezen vállalkozhat lelkiismeretes ember jóvondolásra. De nem is kell jóvondolni ahhoz, hogy az ideig bortermésről magának képet alkosson az ember a jelenlegi helyzet alapján.

Tavaly a szőlőtermést tulajdonképpen a július első két hete vitte el. És főleg a kistermelők voltak azok, akik mikor észrevették a bajt, megszüntették a védekezést, sőt még a gyomlálást is, úgyannyira, hogy a szüreti időben sok szőlőben a gaztól alig lehetett a szőlő levelet látni. Hiába volt a figyelmeztetés, a gazdák egy része mikor látta, hogy a termés elpusztult, abbahagyta a megmunkálást és elment napszámba. Mindennek az lett a következménye, hogy a vesszők, amik az új életet adják, nem tudtak megfelelően kifejlődni a legtöbb helyen. Satnyák, — és satnya vesszön jó termés már nem lehet.

Veszélyes az ideig helyzet

Magyarország szőlőterületének a nagyobb része esik a síkságra, amit a talajvízek és árvizek egy év óta majdnem szünet nélkül pusztítanak. Ma csak találgatás lenne megmondani, mennyi szőlő pusztult ki egészen, de az kétségtelen, hogy a tavalyi pernoszpóra-invázió spórái kitűnő szaporodási lehetőséget fognak találni az átázott, nedves talajból felszálló ködben és harmatban. Még ha tavaly nem is lett volna pernoszpórajárvány, még akkor is nagyon veszélyes lenne idén a helyzet.

Az utolsó években egyesek azt mondták, hogy a pernoszpóra már nem jelent veszélyt, — csak tudni kell a védekezés módját és idejét. Ezekre a tudósokra az 1940-es év alaposan rácsúszott. De a védekezéshez elsősorban védekező szer kell, mert anélkül megszűnik minden tudomány. Ma már nem titok az sem, hogy a kormánynak minden jóakarattal

mellett sem sikerült az egyetlen pernoszpóraelleneszerből, a rézgálicból a gazdák részére annyit biztosítani, mint amennyi kellene. Ha az idén nem lenne olyan tág lehetősége a fertőzésnek, mint ahogy azt előbb megírtam, akkor a rendelkezésre álló rézgálic a gazdák, — igen nagy takarékosság mellett — talán kijött volna. De mi lesz így? Talán lesz pótszer. De hogy az használ-e annyit mint a rézgálic, azt senki megmondani nem tudja. Kérdem ezek után, lehet ilyen előfeltételek mellett csak egy közepes termésre is számítani? És a gazdáknak mégis meg kell művelni a szőlőt, drága napszám, drága védekezőszerek mellett, máskülönben elpusztul a belefektetett vagyon, az eddigi munka és a jövő reménye, ami mindennek dacára érintetlen (kivéve ahol teljesen kipusztult a vízben a szőlő).

A kereskedelem nyugtalan és riadt

A kereskedelem azonban nyugtalan, mondhatnám megriadt. Ma inkább szerelné a pénzt alig kamaforzó ingatlanban látni, mint borban. Ha ennek az okát kutatjuk, úgy nem csak abban találjuk ennek a magyarázatát, hogy nem győzné kívánni az esetleges további áremelkedést, hanem abban is, hogy ma, az új adózási előírások mellett a magánkereskedelem már kénytelen az után a haszon után is leróni az adót, amit csak remél. — mert még nincs a zsebében. A december 31-i leltárban ugyanis kénytelen a raktárát a beszerzési ár helyett a napi eladási árakon beállítani és az így kimunkált — de még nem realizált jövedelem után adózni. A kormánynak ez az intézkedése — a konjunkturnövekedésmegfogás kétségtelenül indokolt az állam szempontjából, de csak akkor lenne igazságos, ha a kincstár viszont egy esetleges árletörés esetleg jelentkező veszteségéből is visszatérítene az előre beszédett és a veszteségre eső adórészt.

Ez pedig a gyakorlatban csak úgy lenne keresztülvihető, ha a magánkereskedelemlennek is meg lenne engedve a nem realizált haszonból adómentes tartalék képzése. Enélkül nem lehet csodálni a kereskedelem tartózkodását és féltését, hogy a borát az utolsó csöppig értékesítse szüret előtt — még a jelenlegi és fent vázolt helyzet mellett is.

De vannak jobb kilátások

De vannak hála Istennek jobb kilátások is. Halljuk, hogy a kormány nem nézi jó szemmel a tömény szeszital forgalmának túlzott emelkedését. Másrészt a magas borárak mellett az utolsó hónapokban majdnem teljesen megszünt a borexport. Az átvéve államok ugyanis nehezen tudták megbirkózni azzal a gondolat- tál, hogy Magyarországon olyan katasztrófális rossz termés volt, ami termelői szempontból indokolta a magas árakat. Most azonban már olyan híreket kapunk, hogy lassan

kezdenek megbarátkozni a magasabb árakkal.

Ez nemcsak az idő kérdése, hanem erősen hozzájárul ehhez az a körülmény is, hogy Európa egyetlen olyan országa, ahol kielégítő bortermés volt — Görögország — ma nehezen tud szállítani. Olaszországban pedig általában emelkednek az árak és a még készletekkel rendelkező Franciaország meg nem szállt része sem igen képes a keresletet kielégíteni. Vannak ugyan hangok, amely szerint Magyarországból az idén nem szabadna bort kivinni. Ez teljesen téves

és legfeljebb a középminőségűekre vonatkozhat. Ugyanis a jelenlegi árak mellett a minőségi borok egyenesen kívánkoznak külföldre, mert ezeket a belföld normális árak mellett sem akarta sohasem egészben elvinni. De ha belföldön borhiány lenne, akkor is azon a pénzen, amit kivitt minőségi borokért kapnánk, háromannyi kommerzbor lehetne mennyiségileg behozni. Másrészt azonban egy, vagy akár két rossz termés miatt nem szabad a nehezen megszerzett külföldi öszezektöteéseinket feláldozni, mert ezekre lesz még nagy szükségünk és már most is erősen szorongat — dacára az ottani rossz termésnek — a délkeleti konkurrencia.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, FEBRUÁR 23.

Budapest I.

- 8.00 Ebresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10–10.55-ig református istentisztelet a Kálvin-téri templomból.
11–12.15-ig egyházi ének és szentbeszéd a szt. Domonkos-rendi templomból. A szentbeszédet mise előtt P. Szakács Szaniszló O. Pr. mondja. Énekel a Dominikánus énekkar Béni Fülöp vezényletével. Orgonál Bató László dr.
12.20 Időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés.
12.30 Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
Közben kb.
13.00 Magyar önismeret.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek. I. rész. Művész-lemezek.
15.00 „Időszerű gazdasági tanácsadó.” A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
15.45 Rácz Elek cimbalmozik.
16.00 „Régi magyar vadaskertek.” Hankó dr egyetemi tanár előadása.
16.30 „Indul a labdarúgó bajnokság.” Beszél Legényei József dr. Hangfelvétel.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Honvédműsor.
18.00 Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Weidinger Ede szalonzenekara játszik.
18.25 „Orient express.” Hangjáték. Irta Barabás Pál.
18.55 Sporteredmények.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 „Egy régi hál.” Helvcsini közvetítés 1910-ből a Royal-szálló fehértérmeiből.
20.10 „Esti beszélgetés.” Zilahy Lajos elbeszélése.
20.30 A Turul Szépművészeti Regősek estje. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.

Közben kb.

- 21.40 Hírek, időjárásjelentés.
23.00 Hírek, német, olasz, angol és francia nyelven.

Utána kb.

- 23.35 Táncclemezek.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 11–12 óráig Kurina Simi cigányzenekara.
12.05–12.35-ig Levente rádióelőadás. Közreműködik a VIII. ker. Levente cigányzenekar.
15.05-től Szalonötös.
16–17 óráig Táncclemezek.
18.30 Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Weidinger Ede szalonzenekara játszik.
19.00 Hochstrasser Ferenc és Romagnoli Ferenc fuvola-kvartett kettősök ad elő zongorakísérettel.
19.25 „Az ifjú Madách.” Csery-Clauser Mihály előadása.
20.00 Hírek.
20.10 Üzletversenyeredmények.
20.20 Hanglemezek.
21.35 Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, FEBRUÁR 24.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. — Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 „Egy régi boldog farsang Nagyváradon.” Irta Nagymihály Sándor. Felolvasás.
10.45 „Farsangi séta a házasság körül.” Irta Gáthi-Gráf Ernő. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárás-jelentés.
12.10 Balalajka-zenekar.
Közben
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés.
13.30 A Rádió Szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsormertetés.
15.00 Arfolyamhírek piaci árak, élelmi-szerárak.
15.20 Heinemann Sándor szalonzenekara.
16.15 Diákféltóra: „Amit tthon olvasunk.” Arany János: Buda halála. Fábrián István dr előadása.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Hanglemezek.
Közben
17.35 „Magyar önismeret.”
18.00 „A villanyfényes Budapest.” Tolnai Gábor dr előadása. Felolvasás Szilassy Gyula. Közreműködik Ághy Erzi és Ujlaky László.
19.20 Kiss Lajos zenekara kerincseket játszik.
19.40 „Színészfélék.” Turi Elemér előadása.
20.10 Az Operaház zenekara. Vezényel Dohnányi Ernő.
21.40 Hírek, időjárásjelentés.
22.00 Közvetítés a Debrecen-ötteremből. Veress Lajos cigányzenekara muzsikál.
23.00 Hírek német, olasz, angol francia és eszperántó nyelven.

Utána kb.

- 23.30 Olasz táncclemezek.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.30 Német nyelvtanítás. Szentgyörgyi Ede dr előadása.
19.00 Brahms: e-moll zongora-gordonka szonáta. Előadja Galánffy Lajos és Erdélyi Mihály.
19.30 „Az Ezerégyjé messéi.” Germanus Gyula dr egyetemi tanár előadása.
20.00 Hírek.
20.10 Székesfővárosi Tűzoltózenekar. — Vezényel Magyar László Dénes.
21.10 „A völgy liloma.” (Balzac szerelme.) Dávidné Angyal Paula előadása.
21.40 Időjárásjelentés.

Köcsön könyvtár
könyv- és papírüzlet
legelőcsőbb beszerzési forrás
Simon Lajosné
Szent János utca 41. szám

Segítségért kiált Csíksomlyó!

A magyar rádió november 10-i jelentéséből, valamint a napisajtó híradásából is ismeretes, hogy a híres csíksomlyói kegytemplom súlyos károkat szenvedett.

A faltest, különösen a nyílásokkal gyengített keresztmetszetekben, összevissza repedezett. A repedések teljes falvastagságban vannak. Az a veszély fenyeget, hogy legsekélyebb külső behatásra a lazán összefüggő falak leomlanak. Súlyosan veszélyes a helyzet az oromfali részeken és a szentély fölött. Megszakadtak a boltzatok is. A csíkszeredai Államépítészeti Hivatal mérnökeinek, valamint több szakértőnek gondos kivizsgálása azt állapította meg, hogy késedelem nélkül renoválni kell a templomot, különben a legsúlyosabb katasztrófától lehet tartani.

Veszélyben van az a templom, amely olyan drága a székely népnek! Mely erősítője, bátorítója, vigasztalója volt népünknek a nehéz időkben. Így a letűnt 22 esztendő alatt is.

Veszélyben a csíksomlyói orgona! Erdély legmodernebb, egyik legszebb orgonája, melyet a legnehezebb időben épített a székely áldozatkészség! A csíki székelység ma aggódva tekint Csíksomlyó felé. Az fáj nekik a legjobban, hogy kifosztottságukban nem tudnak a javításra adni. Mert adnának! Kérés nélkül is adnának! Mint mindig, amikor Somlyónak szüksége volt rá. Ma azonban a darab kenyér is alig van meg.

Exúton fordulunk hát a megnagyobboldott hazá minden jó fiához s kérjük segítségüket. Mindenkit kérünk: segítsenek, hogy megmenthessük az ősi székely tekintélyt, hogy romba ne dőljenek a székelység könnyeivel megszentelt falak.

A leredukált s csak a legszükségesebb munkákat felölölő költségvetés 150.000 pengőt tesz ki. Bár hatalmas összeg ez, mégis könnyen összejöhét, ha minden jó magyar ember meghallgatja Csíksomlyó segélykiáltását.

Testvérek! Magyar Testvérek, figyeljünk fel e kiáltásra s siessünk segítségére ősi szentélyünknek!

A legkisebb adományt is hálással fogadják s ezerszer megköszönik a székely nép nevében, a szentély őrei, a csíksomlyói ferencesek.

Az adományokat kérjük a 72.208 számú befizetőlapon „Ferences Házfőnökség, Csíksomlyó” címre küldeni, vagy a Magyar Lapok címére.

Tömegesen jelentkeznek ipari pályákra a székely ifjak

Kilencven tanoncot helyeznek el a budapesti állami tanoncotthonban

Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) A marosvásárhelyi állami tanoncotthon vezetője átiratot intézett Budapest székesfőváros tanácsához, hogy a Budapesten elhelyezett tizenöt tanoncot kívül még kilencvenet helyezzenek el. Közlik, hogy a marosvásárhelyi tanoncotthonban többszáz székely ifju jelentkezett, akik olyan mesterséget akarnak kitanulni, amelyet Erdélyben nem sajátíthatnak el. A tanoncotthon tíz székely ifjut Egerbe és hatat Kecskemétre küldött tanulni. A budapesti Értőiparosok Szövetsége ötszáz pengőt küldött támogatásukra.

KÖNYVISMERTETÉS

Legújabb Marietti-könyvek

P. Matthaeus a Coronata: Compendium Iuris Canonici I. — Roma, Marietti, 1940 (718 lap). Ára 35 lira.

A jeles kapucinus író nagy, 4 kötetes jogi művének (Institutiones Iuris Canonici) iskolai használatra szánt, két kötetes kiadását 1937-ben bocsátotta közzé. Két év múlva már új kiadás vált szükségessé. Ez a könyvsiker egymagában is bőven igazolja ennek a jogi kézikönyvnek kiválóságát. Ez az I. kötet előbb bőven és kitűnő dogmatikus megalapozással tárgyalja az egyház jog alapvető tanításait, főképpen az Egyház alkotmányát és az államhoz való viszonyát; majd a jogforrások történetét és méltatását. Utána az Egyházi Törvénykönyv I. és II. könyvének anyagát. A függelékben a lateráni szerződés és a szász konkordátum szövegét és értelmezését közli. A munkát kánonmutató és betűrendes tárgymutató zárja. A II. kötet az Egyházi Törvénykönyv többi anyagát fogja felölelni.

Mint Coronatanak minden jogi munkáját, úgy ezt is igen áttekinthető, pontos, világos és szabatos jogi fogalmazás és a legújabb jogi anyagok szerves feldolgozása jellemzi itt is. A kitűnő nyomdatechnika alkalmazása a könyv tanulását és áttekintését kiválóan elősegíti.

Ugyanez: **Interpretatio autentica Codicis Iuris Canonici.** Roma, Marietti, 1940 (452 lap). — Ára 28 lira.

Az új Egyházi Törvénykönyv megjelenése után több jeles jogász gyűjtötte össze és adta ki azokat a hivatalos törvénytárgyiratokat, amelyeket az erre rendelt bizottság (Commissio pro Interpretatione authentica C. I. C.) és más római főhivatalok bocsátottak ki. Így már 1925-ben Nic. Hilling, a bonni egyetem az egyház jog tanára, 1935-ben Ius. Bruno adta ki az addig megjelent hivatalos magyarázatokat (újabbban pótfüzet is jelent meg); úgyszintén Toso, a Ius Pontificium kiadója 1933-ban (utóbb pótfüzettel kiegészítve) már más döntvényeket is adott a hiv. magyarázatokon kívül. Legelőkeltebb volt eddig Sartori ferencatyáié, aki minden 2-3 évben Enchiridion-jának újabb kiadását bocsátotta közre. Mindezeket magasan túlszárnyalta a P. Coronata jelen műve, amely nemcsak a Kódexmagy. Bizottság hivatalos kánonmagyarázatait, hanem az apostoli Szentek hivatalos közlönyében megjelent döntvényeket adja, hanem a másutt megjelenteket is közli — a Kánonok sorrendjében és ahol szükséges, rövid jegyzetekkel is ellátja vagy hivatkozik azokra a forrásokra, amelyekben bővebb magyarázat található. Ma feltétlenül ez a gyűjtemény a legteljesebb. Kánonistáknak egyházmegyei irodáknak nélkülözhetetlen.

P. Narcissus Garcia Garces: Mater Corredemptrix, sen de possibili illatione a spirituali maternitate B. M.

Ha izlésesen

és jól akar öltözködni, akkor a ruháit csináltassa meg **A. BABITS ANNA** angol és francia nődivat-szalonzájában
Gr. Betelen István utca 6. v. Szalárdi a Pannonia oldalán.

Virg. ad formalem ejus corredemptionem. Marietti, 1940 (293 lap). — Ára 30 lira.

A tudós szerző, a Mariologia tanóra igen újszerű kérdést és egészen új alapon vet fel: Szűz Mária szerepét a mi megváltásunkban. Amint a mű bővített címe is mutatja, abból a keresztény világban általában elismert igazságból indul ki, hogy Szűz Mária lelki értelemben az egész emberiségnek anyja. Ezt kifejti és bizonyítja. De aztán egy lépéssel tovább megy és felveti a kérdést: Vajjon ez a lelki anyaság nem jelenti-e és nem foglalja-e magában mindazokat a dogmatikai előfeltételeket, amelyekből Szűz Mária közreműködése megváltásunkban, az ő „Corredemptrix” jellege önként következik — és ha következik: minő természetű és kiterjedésű Szűz Máriának ez a közreműködése. — A könyv érdekes, új utat jelöl meg és bár ömaga sem követeli, hogy közkeletetesen minden teológus ossza, mégis igen érdekes új oldalról világítja meg a Mariologinának egy ma külföldön sokat vitatott fejezetét.

Papp Viktor: Zenekönyve (Két kötet)

Papp Viktor a magyar zenei irodalom régi, szorgalmas, elismert munkása. Erdemeiért a Kisfaludy Társaság 1921-ben tagjai sorába is választotta. Tizenhét év óta a magyar Rádió zenei tanácsának tagja. Munkásságát tizenhárom kiadott kötet jelzi.

Nekünk erdélyieknek különösen kedvesek a Papp Viktor könyvei, hiszen itt született Szilágyosomlyón, 1881. április 3-án, tehát az idén lesz 60 éves. Gyermekezeit Zilahon töltötte el, a családja is odavál, miért is zilahinak vallja magát. Iskoláit a zilahai kollégiumban, az egyetem jog fakultásán Budapesten végezte. Zenei ismeretét magánoktatásból s részben autodidaxis útján szerezte meg. Gyermekek korától a hegedű volt kedves hangszere és több önálló hangversenyt is adott. Húszéves korában (1901) már színházi és zenei referense a fővárosi székely napilapnak, a „Magyarság”-nak. Ettől kezdve egész sor budapesti napilapba és folyóiratba írt zenei kritikákat és zenei tanulmányokat. 1907-ben a földmívelésügyi minisztérium kötelékébe lépett s csak pár év előtt ment nyugdíjba miniszteri tanácsosi rangban.

Most megjelent **Zenekönyve** két kötetből áll és többszáz zenekari műszakavatott tollából eredő ismertetőt adja. E mellett a legnagyobb zeneköltők vonzóan megírt életrajzát is felöleli a két kötet, amelyeket számos mélynyomású illusztráció díszít.

A hangversenyre, színházba járó és rádiót hallgató közönség „rendező-könyve” ez a két kötet. A közönség zeneileg nem képzett rétege ugyan, s gyakran értelmetlenül áll egy-egy hatalmas zenei művel szemben, de Papp Viktor lehetővé teszi a zene számára is a legremekbbr zenei alkotásokat, simán, könnyed s népszerű nyelven megírt munkájával, amely finom vázlatokban kötetenként 5 pengő ötven fillérért kapható.

Mind a két kötet a Studium könyvkiadó vállalatnak ma már Erdélyszerte is ismert izléses díszes, a gondos elegáns kiállítással.

Fendrik Ferenc: Nászinduló

A mai modern magyar irodalom egyik kitünősége Fendrik Ferenc, aki „Nászinduló” című regényével méltó feltűnést keltett országzszerre. Ez a regény, mint az író minden egyes munkája, társadalmi történet és megérdemli a legnagyobb figyelmet. Alakjai a mai élet figurái, akiket az író sok esetben pellengérré állít, de ugyanígy meg is bocsátja nekik hibáikat és elnéző lesz irántuk.

A „Nászinduló” friss, eleven, lüktető írás. Hőse egy nő és egy férfi, akik az élet sok színes és megapó fordulatai után elvesztik egymást, hogy aztán meglepő és váratlan heppiendben találkozzanak.

Fendrik Ferenc szórakoztató író, aki a komoly problémákat is könnyed, színes papírba csomagolja; de amikor lebontjuk az író szellemi ajándékáról ezt a papírt, akkor látjuk, hogy milyen mély bölcsességgel nyúlt be alakjai sorsába életébe.

Fendrik Ferenc fiatal újságíró, de a neve már általánosan ismert a visszacsatolt területeken is. Több színdarabját adták a budapesti Vigzínházban és legújabb színpadi művét a Nemzeti Színház fogadta el, sőt színdarabjait több külföldi színház is befoglalta, mert annak az izig-vérig magyar színpadi és elbosható stílusnak egyik erős képviselőjét ismerték fel benne, amelynek több előkelő képviselője aratott már világsikert. Azok közé a fiatal írók közé tartozik, akik a társadalmi élet fonákosságait boncolgatják és komoly mondanivalóikkal kellemesen szórakoztató mesét adnak. Meglepő az az éleslátás, amellyel kidolgozza témáit és az a szórakoztató mód, ahogyan az olvasóközönséghez — könyvének nagyszerű fejezetein keresztül — eljuttatja nézeteit. Az elegáns vázlatok közt 5 pengő és 20 fillér.

Részletesen szabályozták a szőlőtelepítés ügyét

A hegyközségi tanácsok működési körét is megállapították

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A kormány a múlt év decemberében megszüntette a hegyközségi törvényben megállapított szőlőtelepítési tilalmat és lehetővé tette, hogy már az idei évben új szőlőt lehessen telepíteni. Ezzel kapcsolatban a földmívelésügyi miniszter részletesen szabályozta a szőlőtelepítés engedélyezésénél követendő eljárást. A hegyközségi tanácsok működési körét és ezek helyeit is megállapította, az egyes borvidékeken az új szőlő telepítéséhez és a már meglévők felújításához felhasználható bor és csemege szőlőfajtákat. Azok a szőlőbirtokosok, akik már az idén tavasszal új szőlőt akarnak telepíteni, kérvényüket március 10-ig kötelesek benyújtani az illetékes szőlőszeti és borászati kerületi felügyelőségekhez, amely a kérvényeket az elbírálás után azonnal a földmívelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

BOR

150 hektoliter különböző evjárati 10-14 malligandos.

Gyümölcsfa

alma, körte 3-4 éves 1 drb 70-80 fillér árban eladó.

Részletes árjegyzék ingyen

Szilv: telep, Bihardószeg., 17.

SZINHÁZ

Pénteken este ingyen előadást tartott a Szigligeti Színház

Nagyvárad. Saját tud. Zsúfolt földszint, rogyásig telt karzat előtt játszották el pénteken este *Herczeg Ferenc Fekete Lovasát* a Szigligeti színház színészei. S ez a közönség visszafajított lélekzettel hallgatta a nagy magyar író lelkebemerkoló szavait, hogy egy szót, egy gondolatot el ne mulasszon megjegyezni. Felvonásvégeken pedig felzúgott a taps és a színművészek sokszor, nagyon sokszor köszönték meg az ovációt.

A gyanútlan ujságíró, aki betévedt esti vándorútján a színházba, elámulva látta ezt a ritka lelkesedést és — még ritkább sokaságot a nézőtöredékben. Amikor aztán világosság gyűlt, a széksorokból csupa olyan arc tekintetével találkozott, akiket régen nem lehetett színházban látni. Szegény tisztviselők, alkalmazottak, boltokból, fényképező műtermekből ismerős retusálólányok és kiszolgáló segédek, kifizetési köztisztviselők családostól... sokan felsőkabátban, hogy a ruhatáridő is megspórolhassák. Mi van ma itt? Pilléres előadás? Nem. Egészen más történt az este a színházban.

Az igazgató, Putnik Bálint részéről ritkán tapasztalható uri gesztus, — a szegény közönség részéről pedig a gazdag váradiak számára példamutató. Az történt ugyanis, hogy az igazgató szabadjegyeket osztott ki vállalatok, üzemek, üzletek alkalmazottai között, hogy egyrészt ők is részesei

lehessenek Herczeg Ferenc gyönyörű drámájának magyar igazságaiból, másrészt — hogy közönség is legyen a nézőtöredékben.

A parkett és a karzat zsúfolásig meg is telt ezzel a közönséggel. De a páholyok, — egy-kettő kivételével, — üresen ásitottak, vádindítványt szegve a módosabb polgárság ellen, akiknek kisebb gondjuk is nagyobb, mint a színház támogatása és az előadások látogatása.

Hol voltak azok, akiknek magyar kötelességük lett volna a magyar irodalom koronázatlan fejedelmének mélyértelmű drámáját végignézni. Hol voltak azok, akik egy bridgepartit a világ végére is elfutnának taxin? Nem voltak sehol. A két kezemen leszámolhatom azokat a kulturáltabbnak ismert és gazdagabbnak tudott váradiakat, akik a *Fekete Lovas* előadásait végignézték. De nem voltak sehol a tehetősebb iparosok, kereskedők, tanárok sem.

Putnik Bálint szinzigató a péntek esti ingyenes előadással missziót teljesített. Elismerés illeti ezért, a színművészekkel együtt. Színházat így is lehet játszani. De hogy a színházat fenn tartani is lehet így, az kétséges.

Legfőbb ideje volna, hogy a közönség is ráeszméljen arra, hogy színházba járni önmagával szemben kötelesség. Mert ha így folytatódik, rövidesen becsukhatja kapuit a Szigligeti nevet aranybelükkel viselő váradi színház. (H. Ö.)

A színházi iroda közleményei:

— **Enyém leszel, operett újdonság, filléres helyárrakkal.** Nosz Andor és Soltész Ica operett újdonsága az Enyém leszel lesz hétfő este a színház műsorán filléres helyárrakkal, a bemutató szereposztásában. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

— **Csavargólány — kedd este filléres helyárrakkal.** Erdélyi Mihálynak legnagyobb sikerű operettje, a Csavargólány kerül színe kedden este Jurik Icaival a címszerepben, filléres helyárrakkal. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

— **Gellérthegyi kaland.** Operett bemutató, szerdán este. Körössy Zoltán nagyszerű operett újdonságát, a Gellérthegyi kalandot mutatja be a színház kiváló operett együttese szerdán este. A színház igazgatósága anyagi áldozatot nem kimélve, ragyogó új díszletekkel, parádés szereposztásban hozza ki ezt a briliáns operettet, melynek szövege kacagató, zenéje melódikus, fülbemászó, amelynek itteni előadása a szezon egyik legsikerültebb bemutatója lesz. Az operett újdonság szerdán este A. hárletben, vasárnap délután 4 órakor és vasárnap este, valamint hétfőn este lesz a színház műsorán, mindenkor rendes helyárrakkal.

Heti műsor:

— Szombat este, vasárnap délután és este: **Mandrágóra.** Kovács György vendégfelléptével.

Hétfő este háromnegyed 8 órakor filléres helyárrakkal: **Enyém leszel.** Nosz Andor és Soltész Ica operettje. Hely-

árak 30 fillértől 120 fillérig.

Kedd este filléres helyárrakkal: **Csavargólány.** Erdélyi Mihály operettje. Helyárak 30 fillértől 120 fillérig.

Szerda este háromnegyed 8 órakor nagy operett premier: **Gellérthegyi kaland.** Körössy Zoltán nagy operett stágera. Teljesen új díszletekkel, fővárosi kiállításban, ragyogó szereposztásban. Szellemes, kacagató szöveg, fülbemászó muzsika. A. hárletben.

Csütörtök délután 4 órakor filléres helyárrakkal: **Tokaji aszu.** Operett.

Csütörtök este háromnegyed 8 órakor: **A Szigligeti Társaság ünnepi estje.** Rendes helyárrakkal.

Péntek este háromnegyed 8 órakor: **Judith kapitálá.** Iniczky László és Ságody József operettje, filléres helyárrakkal. A budapesti rádió mérnökeinek mikrofonpróbája. Filléres helyáru előadás. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat este pontosan 7 óra 50 perckor, rádió közvetítés: **Judith kapitálá.** Az egész előadást a budapesti rádió közvetíti.

— **Jegyek a fenti előadásra már válthatók a színház pénztárában.**

A mozgóképszínházak műsora

Belvárosi: **Te csak pipáld** Ladányi.
Korona: **Alipang.**
Apolló: **Dankó Pista.**

Hirdessen a Magyar Lapokban

A Dunán uszó utolsó jégtábla is elhagyta Magyarországot

Megindult a Tisza jege is

Budapest. A Pest írja: A Duna magyarországi szakasza teljesen jégmentessé vált. A MFTR hajói ma reggel elindultak Budapestről és követik a jelenleg jugoszláv területen uszó jégdugót. Egyelőre terepszemlélt tartanak, azután megkezdik a rendes hajó-

forgalmat. Itt említjük meg, hogy a vízállás rohamosan apad. Vajastoronál az apadás tegnap reggel óta 2 és fél méter.

Miskolcra jelenti a MTL.: A Tisza jege Tiszakacszinál pénteken este megindult.

APROHIRDETESEK

szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Kertes magánházban 3 szobas komplett lakás kiadó. — Ugyanott 2 hold szőlő egy kettő szobás lakással. Esetleg a kettő együtt. Értekezni: Petőfi u. 3. szám. 864

Keresek két személyes, világos butorozott szobát, fürdőszoba használattal, esetleg teljes ellátással. Körös utca 32. ajtó 2-4. 845

Utcai butorozott szoba kiadó. Sal Ferenc u. 29. 848

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt, ékszeret magas áron veszek. Haslinger ékszerész Rákóczi ut. 8. 545

Takarékos gazdasszony, Gülbaba és Ellaróza burgonyáért, vöröshagymáért és fehérbabért legelősebb rapi árat fizeti Jurcsáknál Nagyplácer. Telefon 11-96. szám. 838

Nagykeréki községben 13 kat. hold 707 m² föl barnahomok két részben is kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni: Váradyházmegyey Takarékpénztárnál, Debracén. Svetits palota. 755

Szönyegek, gyári és perzsák, keresztúros, rövid zongora olcsón eladó — Sternbergnél, vétel, eladás. Rákóczi u. 15. szám. 817

Jókarban levő használt irodabútor veszek. Ajánlatokat a Lagónyegyet gondnokához kérek. 876

Sötétkék mély gyermekkosci eladó. Berkovits Ferenc utca 10. 871

Mindentéle nemes gyümölcsfa esemete kapható. Hitler u. 31. 870

Sötét férfi ruha, új használt eladó. Szacsay u. 64. 865

Elegáns, mogyorószínű, fe-tett kombinált szoba, széles reklámjával eladó. Megtekinthető hétköznapokon Takács mázónál, Gróf Teleki Pál u. 4. 860

A nagyváradi csendőrszkola köztekezés egy használt, jó állapotban lévő és üzemképes, esetleg új teher gépkocsit vásárolna. Eladás esetén értesítést kér a Csendőrszkola köztekezési bizottsága. Cím: Csendőrszkola, Rulikovszky ut. 5. szám. 850

Felső Görögoldalon 1 és fél hold prima szőlő eladó. Értekezni: Kálvária u. 22. szám. 856

Egy Wirth márkájú keresztúros zongora eladó. Lobotka, Balassa tér 9. sz. 2-4-ig. 851

Használt kerékpár köpenyeket és tömlőket magas áron veszek. Nemes János, Csáky u. 28. 843

Fajalmák: Jonathan, Batui, Sovári, Pármen, Kanadai, stb. — Ugyanott burgonya és hagyma szükségletét mindenki a legelősebb napi áron beszerezheti. Tóth Kálmán, Nagypiac tér. Telefon 20-68. 852

Külföldi

Aranyat, magas áron veszek, brát, ékszeret javítok. Gyöngy István ékszerész, Rákóczi u. 19. 753

Elcsereendő egy modern új ház, Balassa tér 12. Romániában 1-70 hasonló értékkel. Érdeklődni: Hitler utca 57. háztulajdonosnál. 862

Jól bevezetett üzemhez két ezer pengővel csendes társat keresek. Cím a kiadóban. 868

Kabátok, kosztümök és ruhák varrást olcsón készítek. Vörösmarty u. 61. (volt Kórház u.) Iványi. 867

Tenkén lévő diófa funéros butoromat és új Neumann varrógépet elcserelném. Nagyváradról Romániába optálva. Cím a kiadóhivatalban. 869

Tavasza, kézzelkötött gyapjú bébikabátok, fejkötők, tirolai és egyéb fiú és leánykaruhák Bodánénál, Kcsuth u. 18. szám. 855

Azonnal bérbeadó 5 hold szőlő, jó lakással, a városhoz nagyon közel, megelapó olcsó árban, Lukács György utca 34. II. ajtó. 832

UJSÁG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Állást nyec

Szappan főző mestert felveszünk. — Husiparosok Szövetsége, Közvágóhid. 866

Mindenest, főzni tudót, azonnalra keresek, volt Balán utca 3. I. 4. 875

Vincellért keresek. Jelentkezni Sziágyi Dezső utca 30. ajtó 1. 874

Jólfőző mindenest Budapestre azonnalra felvétetik. Cím: Erdős és Gerhardt. Rákóczi ut. 7. 873

Bejárónót könnyű munkára keres, Jakó Gyuláné, Szent László tér 4. Sas palota IV. 64. 872

Állást keres

Elhelyezkedést keres érettségizett ös-keresetény, teljesen önálló irodai munkakerő. Mérlegképes könyvelő, perfect magyar, német (és román) levelező, minden adminisztratív munkában járatos, 17 éves gyakorlattal. Cím a kiadóhivatalban. 863

Minden információt kibíró római katolikus 48 éves, kaucióval rendelkező nyug. főmózdonyvezető vagyok, keresek mellékfoglalkozást szerény díjazás mellett június 1-től, például pénzbeszedő, házfelügyelő, raktárnok vagy utazással járó teendőket. Nagyváradon. Cím: Kecskemét, Bocskay utca 7. sz. M. Gy. címre. Közzétitott díjazok. 835

Elveszett

Elveszett kis erszény 38 pengő tartalommal. Kérem a becsületes megtalálót, adja vissza, mert egy nagyon szegény asszony vagyok, egész vagyonom veszett el ezzel a pénzzel. Özv. Glückné, Gillányi u. 2. 861

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda RT

6-és felelősségteljesítő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.